

Monitor vestigingsklimaat

Nijmeegse bedrijven en instellingen over
ondernemersklimaat en bedrijfsomgeving

Monitor vestigingsklimaat

Nijmeegse bedrijven en instellingen over
ondernemersklimaat en bedrijfsomgeving

Datum: augustus 2010

Colofon

Gemeente Nijmegen

Afdeling Onderzoek en Statistiek

contactpersoon: Klaas Pruijsen

tel.: (024) 329 98 89

e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

Verkrijgbaar

Open Huis, Stadswinkel

Mariënborg 75

6611 PS Nijmegen

tel: (024) 329 24 08

of via www.nijmegen.nl

(onderdeel wonen & leven > onderzoek en cijfers)

Inhoudsopgave

Samenvatting en conclusies	3
Inleiding	9
1.2 Onderzoeksverantwoording	9
1.3 Nijmeegse bedrijven en instellingen	10
2 Ondernemersklimaat	11
2.1 Algemene waardering ondernemersklimaat	11
2.2 Belang en waardering deelaspecten ondernemersklimaat	14
2.3 Relatie met gemeente Nijmegen	16
3 Bedrijfsomgeving	21
3.1 Algemene waardering bedrijfsomgeving	21
3.2 Belang en waardering deelaspecten bedrijfsomgeving	24
3.3 Knelpunten in de bedrijfsomgeving	26
3.4 Criminaliteit en veiligheid	28
4 Huisvesting en arbeidsmarkt	30
4.2 Belang en waardering deelaspecten huisvesting	31
4.3 Wijzigingen in huisvesting	32
4.4 Arbeidsmarkt	35
5 Gegevens per werkgebied	37
5.1 Bijsterhuizen	37
5.2 Binnenstadskern	38
5.3 Brabantse Poort	39
5.4 De Grift	40
5.5 Heijendaal	41
5.6 Omgeving stadsdeelcentrum Dukenburg	42
5.7 Omgeving Winkelsteeg	43
5.8 Omgeving Westkanaaldijk	44
5.9 Noord- en Oostkanaalhavens	45
5.10 Singelgebied	46
5.11 Stationsomgeving	47
5.12 Overig Nijmegen, verspreide locaties in de stad	48
6 Bijlage	49

Samenvatting en conclusies

Het ondernemersklimaat in vestigingsplaats Nijmegen krijgt van bedrijven en instellingen (afgerond) een ruime voldoende. Rapportcijfer 6.6 betekent een gunstiger oordeel dan in eerdere jaren. De bedrijfsomgeving (omgeving van het pand) krijgt met een 7.1 een ruime voldoende, met de hoogste waardering in het Singelgebied. Knelpunten in de bedrijfsomgeving zijn vooral aangegeven op het gebied van verkeer, openbare ruimte en veiligheid.

Een hogere waardering krijgt de eigen huisvesting: een 7.5 gemiddeld. Bedrijven en instellingen geven een gunstiger oordeel naarmate het onderwerp (vaak letterlijk) dichterbij hen staat. De meerderheid van de ondervraagden voelt zich veilig in de werkomgeving. Opvallend is dat vestigingen op het gebied van huisvesting veel minder veranderingsgeneigd zijn dan in 2006.

Het kritisch oordeel over de gemeentelijke dienstverlening uit 2006 komt nu minder naar voren. Ondanks aandachtspunten is de waardering voor de dienstverlening door ambtelijke organisatie en bestuur voldoende. Bedrijven en instellingen worden vooral kritisch als zij het door hen gewenste resultaat niet bereiken. Prioriteit qua gemeentelijk economisch beleid is vooral gevraagd voor de autobereikbaarheid van Nijmegen vanaf hoofdwegen, de hoeveelheid gemeentelijke regels en vergunningen en het stimuleren van kennisuitwisseling en innovatie.

Onderwijs en gezondheidszorg belangrijke werkgevers

In Nijmegen zijn ruim 10.000 bedrijven en instellingen gevestigd. Vele daarvan zijn buiten de formele bedrijfslocaties of centra gelokaliseerd, vaak in woongebieden. In totaal voorziet de stad in meer dan 99.000 banen. Nijmegen is vooral sterk in niet-commerciële diensten als onderwijs en gezondheidszorg.

Vanuit het Uitvoeringsprogramma Sociaal Economisch Beleidsplan is in 2006 een onderzoekscyclus onder Nijmeegse bedrijven en instellingen gestart, rond het thema vestigingsklimaat. Kernthema's zijn ondernemersklimaat, bedrijfsomgeving, eigen pand, veiligheid en arbeidsmarkt.

Gunstiger beeld ondernemersklimaat

Het Nijmeegs ondernemersklimaat wordt met een rapportcijfer 6,6 hoger gewaardeerd door bedrijven en instellingen (2008: 6,3 en 2006: 6,1). Onder ondernemersklimaat verstaan we de algehele kwaliteiten als vestigingsplaats voor bedrijven en instellingen. Er zijn nu geen branches of deelgebieden meer binnen onze stad waar vestigingen het stedelijk ondernemersklimaat als onvoldoende beoordelen. Ook zet de positieve ontwikkeling door, waarbij minder vestigingen zich zorgen maken over het ondernemersklimaat. Uit landelijk onderzoek¹ blijkt dat de G31 - gemeenten in 2010

¹ BGO2010, Eindrapport, Ministerie van EZ / Ecorys Nederland BV, juni 2010

gemiddeld een 6,8 krijgen voor het ondernemersklimaat. Nijmegen scoort daarmee nog wel enigszins beneden het gemiddelde. Overigens ligt het gemiddeld oordeel op deelaspecten wel gunstiger.

Binnen het thema ondernemersklimaat zijn veertien onderliggende aspecten onderscheiden. Een duidelijk positieve trend in de waardering zien we ten aanzien van de kwaliteit van de bedrijfsomgeving (in 2010 rapportcijfer 7,1), het imago van de stad Nijmegen (6,9) en het woon- en leefklimaat (6,8). Daarnaast zijn t.o.v. 2008 de oordelen over dienstverlening door de gemeente Nijmegen (van 5,6 naar 6,3 in 2010), criminaliteit en veiligheid (van 6,1 naar 6,6), de lokale lasten (van 5,2 naar 5,6) en de bereikbaarheid van de stad (van 5,8 naar 6,1) verbeterd.

Relatie met gemeente Nijmegen voldoende

Hoewel de vergunning- en dienstverlening door de gemeente Nijmegen dus hoger is gewaardeerd blijven een aantal hiermee samenhangende zaken, ondanks verbeterde waarderingen, onder het rapportcijfer 6. Naast de genoemde lokale lasten (5,6) zijn dat de aandacht en prioriteiten van het gemeentebestuur (5,9) en de hoeveelheid gemeentelijke regels (5,9). De toepassing van gemeentelijke regels wordt inmiddels als voldoende gewaardeerd (van rapportcijfer 5,7 naar 6,0).

De algemene waardering van de dienstverlening door de gemeente Nijmegen en het oordeel over het laatste contact met bestuur of ambtelijke organisatie is voldoende (rapportcijfers 6,3 en 6,2). Men is in contacten vooral tevreden over de (correcte) behandeling, het bereiken van de juiste persoon en de snelheid van afhandeling. Tegelijkertijd zijn er ook vestigingen die ontevreden zijn over de snelheid van afhandeling en over het bereikte resultaat.

Vestigingen vragen aan het gemeentebestuur vooral prioriteit voor de thema's autobereikbaarheid vanaf hoofdwegennet, de hoeveelheid gemeentelijke regels en vergunningen en voor het stimuleren van kennisuitwisseling en innovatie.

Waardering bedrijfsomgeving hoger

De 7,1 die gemiddeld aan de eigen bedrijfsomgeving is gegeven is duidelijk hoger dan de 6,7-score uit 2008. Met bedrijfsomgeving bedoelen we de omgeving van het pand van de onderneming of instelling. Vooral de gestegen waardering van de autobereikbaarheid van het eigen pand en (in mindere mate) het oordeel over de openbare ruimte in de directe omgeving vallen op.

De hoogst gewaardeerde onderdelen van de bedrijfsomgevingen in Nijmegen zijn de bereikbaarheid per fiets (in 2010 rapportcijfer 7,8) en per auto (7,2), en de telecomfaciliteiten (7,2). De laagst gewaardeerde onderdelen zijn de samenwerking tussen bedrijven (van 5,9 in 2008 naar 6,1 in 2010), de bereikbaarheid van het pand voor

vrachtverkeer (6,0) en de nabijheid van passantenstromen (met een 6,0 slechts voor een beperkt deel relevant).

Binnen de 12 Nijmeegse werkgebieden ligt de waardering voor de bedrijfsomgeving rond de "ruim voldoende". Het oordeel in de binnenstadskern is opvallend gestegen, van rapportcijfer 5,9 naar 6,6. Ook Westkanaaldijk (6,5 naar 6,9), stadsdeelcentrum Dukenburg (6,2 naar 6,6) en Heijendaal (7,1 naar 7,5) laten een hogere waarderingen zien. Bedrijventerrein De Grift is opvallend gedaald, van rapportcijfer 7,1 naar 6,2 als waardering voor de directe bedrijfsomgeving. Ook in Bijsterhuizen zien we een lagere waardering (7,7 naar 7,2).

Desgevraagd noemen de vestigingen de volgende problemen en prioriteiten in hun directe bedrijfsomgeving: parkeerproblemen, verkeersproblemen (waaronder hinder door wegwerkzaamheden), de kwaliteit van de openbare ruimte (waaronder zwerfvuil) en de situatie rond (sociale) veiligheid.

Beter veiligheidsgevoel, maar niet overal

Nijmegen geeft als geheel een wat gunstiger beeld in het veiligheidsgevoel bij bedrijven en instellingen. Vooral de stationsomgeving, Brabantse Poort, De Grift en Heijendaal laten duidelijke verbeteringen zien. Het veiligheidsgevoel in het stadsdeelcentrum Dukenburg, en op de bedrijventerreinen Bijsterhuizen, Noord- en Oostkanaalhavens en Westkanaaldijk is (enigszins) verslechterd ten opzichte van het beeld in 2006.

Eigen hard goud waard

Nijmeegse vestigingen geven hun huisvesting met een 7,5 een ruim voldoende tot goede waardering (2006: 7,1). Met name in de werkgebieden singelgebied, Bijsterhuizen, De Grift en Heijendaal wordt de huisvesting goed gewaardeerd (bovengemiddelde scores), terwijl de waardering in de binnenstadskern inmiddels een ruime voldoende bedraagt.

De gestegen waardering voor de eigen huisvesting vertaalt zich ook in de onderliggende deelaspecten. Vergeleken met 2006 zijn vooral de waardering van de uitbreidingsmogelijkheden van het pand (van rapportcijfer 4,6 naar 5,2), parkeermogelijkheden voor klanten (6,0 naar 6,5) en medewerkers (5,8 naar 6,2) en de huisvestingskosten (6,8 naar 7,2) gestegen.

Veel minder plannen verhuizing of uitbreiden

Opvallend is dat Nijmeegse bedrijven en instellingen op het gebied van huisvesting veel minder veranderingsgeneigd zijn dan in 2006. Destijds gaf 22% aan veranderingen in de huisvestingssituatie te verwachten, en bovendien ook al concrete stappen te hebben ondernomen. Nu is dat aandeel gezakt naar 8% van de vestigingen. Voor vestigingen met 20 of meer werknemers ligt dit aandeel wel hoger: ruim 17% van hen

heeft concrete plannen. Vestigingen in de binnenstad zijn het meest veranderingsgeneigd (16%), gevolgd door Brabantse Poort (15%) en Noord- en Oostkanaalhavens (14%).

Bijna de helft van vestigingen met concrete plannen prefereert Nijmegen. Daarbij valt op dat de centraal gelegen kantorenlocaties (stadscentrum, singels, stationsomgeving) én qua bedrijventerrein de ontwikkellocaties bij de nieuwe Stadsbrug (Nijmegen West) het meest aantrekkelijk worden gevonden.

Invullen vacatures soms lastig

Een kleine 14% van de vestigingen verwacht een toename in het aantal arbeidsplaatsen, versus 19% in 2006. Dat lijkt een wat minder gunstig beeld, hoewel vestigingen niet pessimistisch zijn over een afname van arbeidsplaatsen.

Ruim 1 op 4 (26%) geeft aan bepaalde vacatures moeilijk in te kunnen vullen. Dat is een wat ongunstiger beeld dan in 2006 en 1997² toen respectievelijk 20 en 23% moeilijk aan geschikt personeel kon komen. Het gaat daarbij vooral om technische functies op mbo-niveau en economisch/administratieve en juridische banen op hbo-niveau of hoger.

Nijmeegse werkgebieden vergeleken

In Figuur 1 is een overzicht gegeven van (rapport)cijfers op het gebied van ondernemersklimaat, bedrijfsomgeving, huisvesting en criminaliteit. Met **groen** en **rood** zijn belangrijke positieve - en negatieve afwijkingen ten opzichte van de andere werkgebieden in Nijmegen aangeven.

Bijsterhuizen en Heijendaal springen er in brede zin positief uit, terwijl in De Grift en binnenstadskern gemiddeld lage(re) scores zijn gegeven. In Bijsterhuizen is men bijvoorbeeld bovengemiddeld positief over de openbare ruimte en de eigen huisvesting. In De Grift zien we ondergemiddelde scores op bedrijfsomgeving, en ook aandachtspunten op het vlak van bewegwijzering en representativiteit van gebouwen. De binnenstadskern scoort lager op autobereikbaarheid en onderhoud van groenvoorzieningen. Ook zijn de vestigingen hier gemiddeld kritisch over de onderlinge samenwerking tussen bedrijven.

² Bedrijvenpeiling Nijmegen 1997, gemeente Nijmegen, april 1998

Monitor vestigingsklimaat
Samenvatting en conclusies

	Bijsterhuizen	binenstadskern	Brabantse Poort	De Grift	Heijendaal	Ong SDC Dukenburg	Ong Winkelsteeg	Ong Westkanaald	NOK	rest van de stad	singelgebied	stationsomgeving
Rapportcijfer ondernemersklimaat	6,1	6,4	6,7	6,5	6,8	6,6	6,5	6,7	6,4	6,6	6,5	6,5
Rapportcijfer bedrijfsomgeving	7,1	6,6	6,7	6,2	7,5	6,6	6,8	6,9	6,7	7,3	7,4	6,7
Rapportcijfer deelaspecten bedrijfsomgeving:												
- bereikbaarheid auto	7,7	6,4	7,5	7,8	6,7	7,4	8,0	7,8	7,6	7,4	7,0	7,1
- telecomfaciliteiten	7,2	7,1	7,0	7,6	7,7	7,4	7,5	7,4	7,3	7,2	7,5	7,3
- bereikbaarheid fiets	7,3	7,9	7,8	7,0	7,8	7,2	7,2	7,4	7,4	7,8	7,7	8,1
- onderhoud groenvoorzieningen	7,1	6,2	6,7	5,8	7,0	6,2	6,7	6,9	6,3	6,7	6,7	7,0
- representativiteit openbare ruimte	7,2	6,7	6,7	7,0	7,2	6,6	6,7	6,9	6,8	6,7	7,0	6,9
- samenwerking bedrijven	7,3	5,9	6,3	6,8	6,7	6,5	6,8	6,7	6,7	6,0	6,0	6,6
- onderhoud bestrating	7,2	6,5	6,7	5,1	6,8	5,9	6,9	7,0	6,9	6,7	7,0	7,1
- representativiteit panden	7,4	6,7	7,1	7,1	7,6	6,8	6,7	6,9	6,6	6,8	7,5	6,7
- bereikbaarheid bus	6,4	7,4	6,9	5,9	7,8	8,0	6,8	5,7	6,7	6,9	7,2	7,9
- bereikbaarheid vrachtverkeer	7,1	6,2	6,9	7,7	6,1	6,2	7,6	7,3	7,2	5,7	5,5	6,6
- nabijheid passantenstromen	5,5	7,3	6,0	5,4	6,0	7,0	5,7	6,1	5,1	5,7	6,7	6,5
- bereikbaarheid trein	5,4	6,8	7,2	5,3	7,6	8,3	5,7	5,3	5,4	6,3	6,9	8,4
Rapportcijfer huisvesting	7,9	7,3	7,4	7,8	7,7	7,5	7,4	7,5	7,4	7,5	7,9	7,1
Rapportcijfer deelaspecten huisvesting:												
- huisvestingskosten	7,5	7,1	7,0	7,1	6,8	6,9	6,9	7,0	7,0	7,3	7,2	7,2
- vindbaarheid	7,8	6,6	6,6	5,2	6,6	6,4	6,5	7,3	6,7	6,5	7,1	6,6
- parkeren klanten	8,0	5,1	6,6	7,0	6,4	6,5	7,5	7,3	7,2	6,9	3,6	6,4
- representativiteit & kwaliteit gebouw	7,9	7,1	7,1	5,8	7,5	7,1	7,8	7,2	7,1	7,0	7,9	6,9
- laden en lossen	7,3	6,2	6,3	6,6	6,0	6,2	6,9	7,3	7,3	6,0	5,0	6,7
- parkeren medewerkers	7,8	4,9	6,7	7,1	6,6	4,6	7,2	7,0	7,1	6,5	4,9	6,3
- uitbreidingsmogelijkheden	6,3	5,0	5,5	5,6	5,0	4,9	5,3	6,0	4,7	5,1	5,3	5,5
Onveiligheidsgevoelens	16%	41%	24%	13%	6%	51%	36%	29%	35%	16%	16%	29%

Figuur 1: Nijmeegse werkgebieden vergeleken. Met groen en rood zijn belangrijke positieve - en negatieve afwijkingen ten opzichte van de andere werkgebieden in Nijmegen aangeven.

In stadsdeelcentrum Dukenburg (en omgeving) valt op dat enige oordelen over de openbare ruimte negatief afwijkend zijn (maar wel voldoende). Brabantse Poort, omgeving Winkelsteeg en Noord- en Oostkanaalhavens laten een overwegend neutraal totaalbeeld zien. Hier zijn wel enige aandachtspunten te benoemen.

Inleiding

1.2 Onderzoeksverantwoording

Vanuit het Uitvoeringsprogramma Sociaal Economisch Beleidsplan is in 2006 een onderzoekscyclus onder Nijmeegse bedrijven en instellingen gestart om te peilen wat zij vinden van het stedelijk ondernemersklimaat, van de inspanningen van de gemeente om bedrijvigheid in stad en regio te stimuleren en hoe de Nijmeegse ondernemers hun bedrijfsomgeving (ruimte, bereikbaarheid e.d.) waarderen. Uitgebreide vierjaarlijkse peilingen worden afgewisseld met kortere tussenmetingen onder een kleinere groep ondernemingen en instellingen.

Eens in de vier jaar doen we met behulp van een grote steekproef en een uitgebreide vragenlijst uitspraken die zijn uitgesplitst naar bijvoorbeeld gebiedstype, naar werkgebieden, huisvestingstype, bedrijfssectoren of bedrijfsgrootte. De resultaten van de bedrijvenpeiling leveren bouwstenen voor:

- verantwoording binnen de programmabegroting;
- uitvoering van het Sociaal Economisch Beleidsplan, vooral in de sfeer van proactief accountmanagement.

Het onderzoek is uitgevoerd door een online vragenlijst voor te leggen aan een steekproef van 3.503 bedrijven en instellingen uit het bestand van de Provinciale Werkgelegenheidsenquête Gelderland (LISA-register). Hiervan bleken er 252 niet meer actief, of een administratief onderdeel van een grotere organisatie. Naast de internetpeiling is ook de mogelijkheid geboden de enquête schriftelijk in te vullen: 299 van de uiteindelijke 1.042 respondenten maakte hiervan gebruik. De veldwerkperiode was 26 maart t/m 24 mei 2010.

De respons van 1.042 respondenten (32% respons in de steekproef, gecorrigeerd voor onterecht aangeschrevenen) binnen de gestelde periode is voldoende om betrouwbare en nauwkeurige uitspraken over de populatie van ca. 10.000 bedrijven en instellingen³ te doen. De verkregen respons is uiteindelijk weer opgehoogd naar de groep bedrijven waaruit de steekproef is getrokken, rekening houdend met het percentage onterecht aangeschrevenen zoals dat tijdens het veldwerk is gebleken.

Tijdens het veldwerk is drie maal gerappelleerd, omdat de respons achterbleef. Ook is de veldwerkperiode verlengd. Aanvankelijk is aangeschreven op correspondentieadres, bij rappelleren soms ook op vestigingsadres. Onbestelbare retourzendingen zijn opnieuw aangeschreven op vestigingsadres. Verschillen in scores zijn in dit onderzoek betekenisvol genoemd als zij statistisch significant bleken en/of de verschillen met rapportcijfers uit 2006 of 2008 groter dan 0,2 waren.

³ Van de ruim 10.000 bedrijven en instellingen in Nijmegen is een aantal groepen uitgezonderd: waladressen van schepen, ambulante handel, etc. Dat gaat om ca. 200 adressen.

1.3 Nijmeegse bedrijven en instellingen

In Nijmegen zijn ruim 10.000 bedrijven en instellingen gevestigd. Vele daarvan zijn buiten de formele bedrijfslocaties of centra gelokaliseerd, vaak in woongebieden. In totaal voorziet de stad in meer dan 99.000 banen. Nijmegen is vooral sterk in niet- commerciële diensten als onderwijs en gezondheidszorg. Commerciële diensten zijn belangrijk binnen de stad, maar in vergelijking met andere steden minder omvangrijk.

Vestigingen naar type locatie	industrie, bouw, vervoer				niet-comm. diensten		% van de stad
	comm. diensten	niet-comm. diensten	overig	totaal*			
Stadscentrum	140	1230	280	0	1640	16%	
Heijendaal	20	120	60	0	200	2%	
Bedrijventerreinen	530	240	60	0	830	8%	
Verspreid	1.500	3.880	2.020	40	7.440	73%	
Totaal	2210	5480	2420	40	10150	100%	

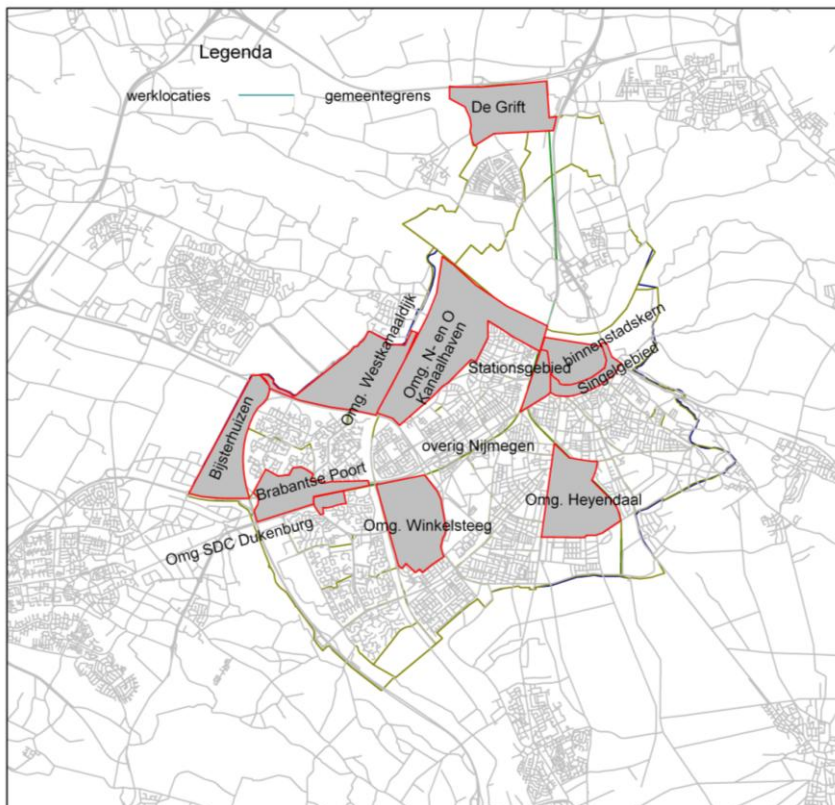
Banen naar type locatie	industrie, bouw, vervoer				niet-comm. diensten		% van de stad
	comm. diensten	niet-comm. diensten	overig	totaal*			
Stadscentrum	910	9520	4440	0	14860	15%	
Heijendaal	60	1310	15710	0	17070	17%	
Bedrijventerreinen	15.620	3.440	3.110	10	22.170	22%	
Verspreid	5.310	13.560	24.590	250	43.700	44%	
Totaal	22980	28130	47840	260	99200	100%	

bron: PWE-Gelderland 2009

* Inclusief ambulante bedrijvigheid; de bedrijvenpeiling laat deze buiten beschouwen

Figuur 2: Nijmeegse bedrijven en instellingen naar locatie

Zo mogelijk zijn de onderzoeksgegevens gepresenteerd naar werkgebied.

Figuur 3: Nijmeegse werkgebieden

2 Ondernemersklimaat

2.1 Algemene waardering ondernemersklimaat

Onder ondernemersklimaat verstaan we de algehele kwaliteiten van Nijmegen als vestigingsplaats voor bedrijven en instellingen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het imago van de stad, de hoeveelheid gemeentelijke regels of het lokale ondernemersnetwerk.

Ondernemersklimaat krijgt opnieuw voldoende

Met een 6,6 als gemiddeld rapportcijfer wordt het ondernemersklimaat in Nijmegen opnieuw met een voldoende gewaardeerd door bedrijven en instellingen in de stad (profit/non-profit). Uit landelijk onderzoek⁴ blijkt dat de G31 - gemeenten in 2010 gemiddeld een 6,8 krijgen voor het ondernemersklimaat. Nijmegen scoort daarmee enigszins beneden het gemiddelde. Ter vergelijking laten we nog een aantal waarderingcijfers binnen 100.000+ gemeenten in de nabijheid van Nijmegen zien: Den Bosch rapportcijfer 7.0, Arnhem 6.8 en Eindhoven 6.9.

<i>Bedrijfsactiviteit⁵</i>	<i>Rapportcijfer ondernemersklimaat 2010</i>	<i>Rapportcijfer ondernemersklimaat 2008</i>	<i>Rapportcijfer ondernemersklimaat 2006</i>
goederen - en vrachtvervoer georiënteerd	6,3	nb.	6,1
commercieel-consumentgericht	6,5	nb.	5,7
kantoren	6,6	nb.	6,2
verzorging, (semi)overheid	6,8	nb.	6,5
Totaal Nijmegen	6,6	6,3	6,1

Figuur 4: Rapportcijfer voor algemene waardering ondernemersklimaat, naar bedrijfsactiviteit

Uitspraken over het ondernemersklimaat betreffen uiteraard de bestaande situatie, vanuit het perspectief van gevestigde bedrijven en instellingen. Beoordelingen door ondernemers van buiten de stad blijven buiten beschouwing. Daarnaast is belangrijk te beseffen dat het stedelijk ondernemersklimaat slechts een onderdeel is van het handelingsperspectief van een onderneming of instelling. Andere aspecten zijn bijvoorbeeld personeel, product(vernieuwing), concurrentie en marktontwikkelingen.

Uit eerdere metingen is bekend dat er verschillen in waardering zijn tussen bijvoorbeeld branches of tussen bepaalde gebieden in de stad. Er zijn nu geen branches of deelgebieden meer waar vestigingen het stedelijk ondernemersklimaat als onvoldoende beoordelen. Verderop in dit rapport wordt nader ingegaan op de resultaten voor de verschillende Nijmeegse werkgebieden. In 2010 zien we geen onderscheid in waardering tussen kleinere en (t/m 20 werknemers) of grotere bedrijven (boven de 20 werknemers).

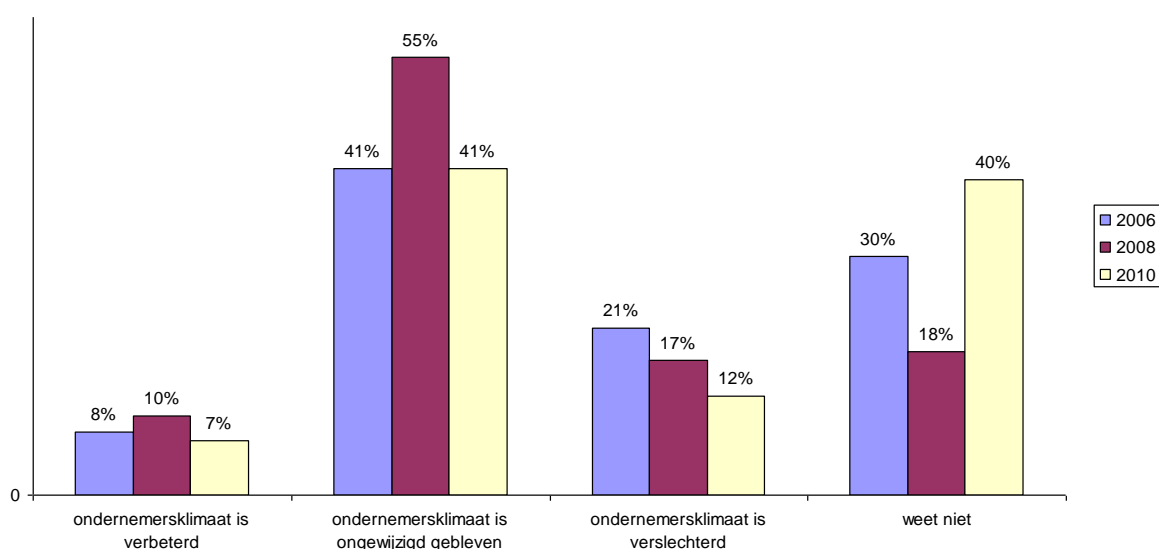
⁴ BGO2010, Eindrapport, Ministerie van EZ / Ecorys Nederland BV, juni 2010

⁵ Een nadere toelichting van deze indeling is opgenomen in de Bijlage

Hogere waardering en minder zorgen over het stedelijk ondernemersklimaat

Ten opzichte van de meting van 2008 wordt het Nijmeegs ondernemersklimaat hoger gewaardeerd: van 6,3 naar 6,6⁶. Figuur 6 laat zien dat de rapportcijfers na 2006 langzaam stijgen. In 2001/2002 en nu in 2010 zijn duidelijk hogere waarderingen gemeten.

Ook zet de positieve ontwikkeling door, waarbij minder bedrijven en instellingen zich zorgen maken over de ontwikkeling van het ondernemersklimaat. In 2010 vindt 12% van de vestigingen dat het ondernemersklimaat zich t.o.v. het vorig jaar ongunstig heeft ontwikkeld, dat was in 2008 en 2006 respectievelijk 17% en 21%. Er zijn geen duidelijke verschillen tussen grote en kleine bedrijven in het oordeel over de ontwikkeling. Opvallend is dat een relatief groot aandeel van 40% van de vestigingen geen uitspraak kan doen over de ontwikkeling van het stedelijk ondernemersklimaat.

Figuur 5: Ontwikkeling ondernemersklimaat het afgelopen jaar; 2006, 2008 en 2010 vergeleken

Er is niet gevraagd naar achterliggende redenen of overtuigingen. Wel is er een beeld van de onderliggende ontwikkelingen in de waardering van het ondernemersklimaat, in Figuur 6 is een overzicht gegeven van de ondernemersoordelen op een selectie van deelaspecten.

Al met al zien we de algehele waardering voor het gemeentelijk ondernemersklimaat in Nijmegen verbeteren. Wel blijft deze wat achter bij het gemiddelde voor de G31 en bij in de buurt gelegen grotere steden.

⁶ betreft een significante (statistisch betekenisvolle) stijging.

	99/00 ⁷	01/02 ⁸	2005 ⁹	2006 ¹⁰	2007 ¹¹	2008 ¹²	2010
Ondernemersklimaat totaalwaardering	6,2	6,7	6,2	6,1	6,3	6,3	6,6
Ontwikkeling ondernemersklimaat				8% (+)		10% (+)	7% (+)
				41% (0)		55% (0)	41% (0)
				21% (-)		17% (-)	12% (-)
Imago stad Nijmegen				6,5		6,7	6,9
Uitstraling en kwaliteit bedrijfsomgeving				6,6		6,7	7,1
Lokale/regionale arbeidsmarkt				6,2		6,5	6,5
Bereikbaarheid stad				5,8	(¹³)	5,8	6,1
Lokale lasten				5,2		5,2	5,6
Criminaliteit en veiligheid				6,5		6,1	6,6
Woon- en leefklimaat				6,5		6,7	6,8
Nabijheid toeleverende/afnemende bedrijven				6,2		6,7	6,2
Nabijheid kennisinstellingen				6,8		7,3	7,0
Lokaal ondernemersnetwerk				6,3		6,7	6,5
Aandacht & prioriteiten gemeentebestuur				5,4		5,5	5,9
Vergunning- en dienstverlening gemeente Nijmegen			5,6	5,4	5,7	5,6	6,3
Hoeveelheid gemeentelijke regels				5,6		5,8	5,9
Toepassing gemeentelijke regels				5,7		5,7	6,0

Figuur 6: Ondernemersklimaat en onderliggende aspecten. In groen en rood zijn statistisch betekenisvolle stijgingen en dalingen t.o.v. 2008 aangegeven¹⁴.

⁷ Benchmark Gemeentelijk Ondernemingsklimaat (BGO), Ministerie EZ, n= 150-175 (4000 enquêtes in 25 steden), herwogen naar brancheverdeling.

⁸ BGO, Ministerie EZ, n= ca. 150-175 (5000 enquêtes in 30 steden, herwogen naar brancheverdeling.

⁹ BGO, Ministerie EZ, n= ca. 150-175 (5000 enquêtes in 31 steden), herwogen naar brancheverdeling.

¹⁰ Gemeente Nijmegen, n=1108, herwogen naar bedrijfsgrootte en vestigingslocatie.

¹¹ BGO, Ministerie EZ, n=150, herwogen naar brancheverdeling.

¹² Gemeente Nijmegen, n=385, ongewogen.

¹³ In de BGO is slechts de waardering van bereikbaarheid van het bedrijfspand in beeld gebracht

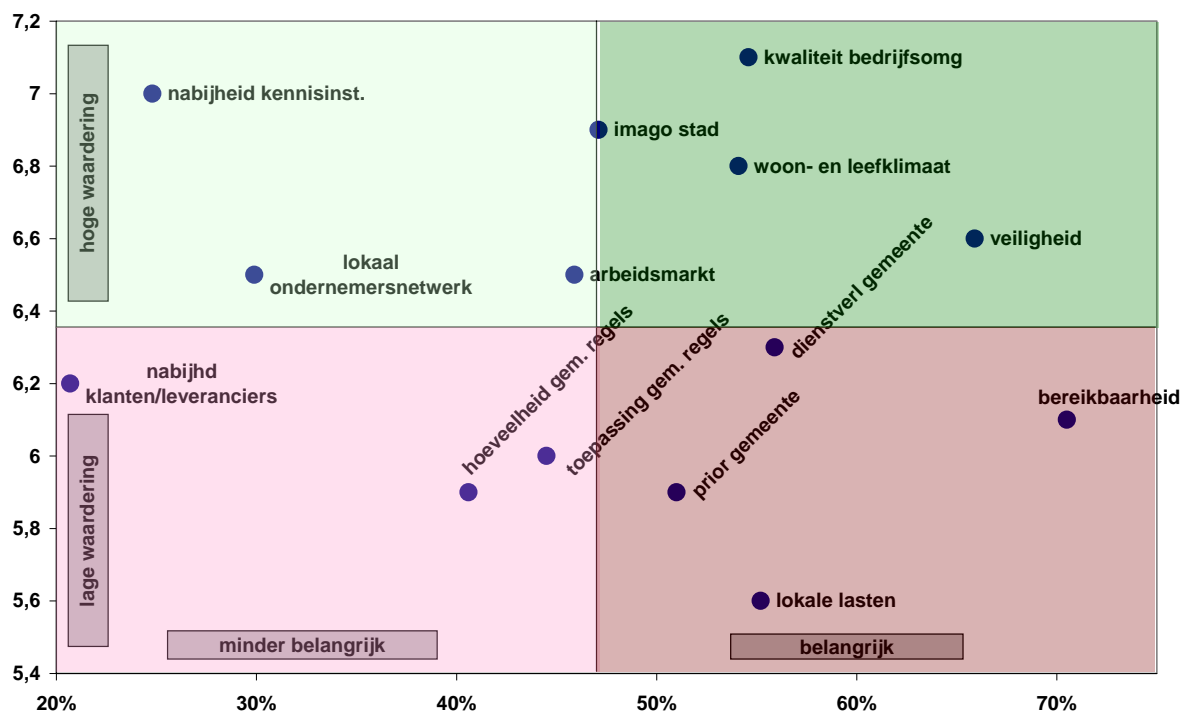
¹⁴ Verschillen in scores zijn in dit onderzoek betekenisvol genoemd als zij t.o.v. de meting 2008 statistisch significant bleken en/of de verschillen in rapportcijfers groter dan 0,2 waren.

2.2 Belang en waardering deelaspecten ondernemersklimaat

Aan bedrijven en instellingen zijn 14 aspecten van ondernemersklimaat voorgelegd met de vraag om belang en waardering aan te geven.

Bereikbaarheid en veiligheid belangrijkst voor ondernemersklimaat

Ruim 7 van de 10 vestigingen vinden de bereikbaarheid van de stad en de ook (afgerond) de veiligheidssituatie zeer belangrijk. In zijn algemeenheid is het beeld van het belang dat vestigingen hechten aan bepaalde deelaspecten van het ondernemersklimaat vergelijkbaar met 2006.

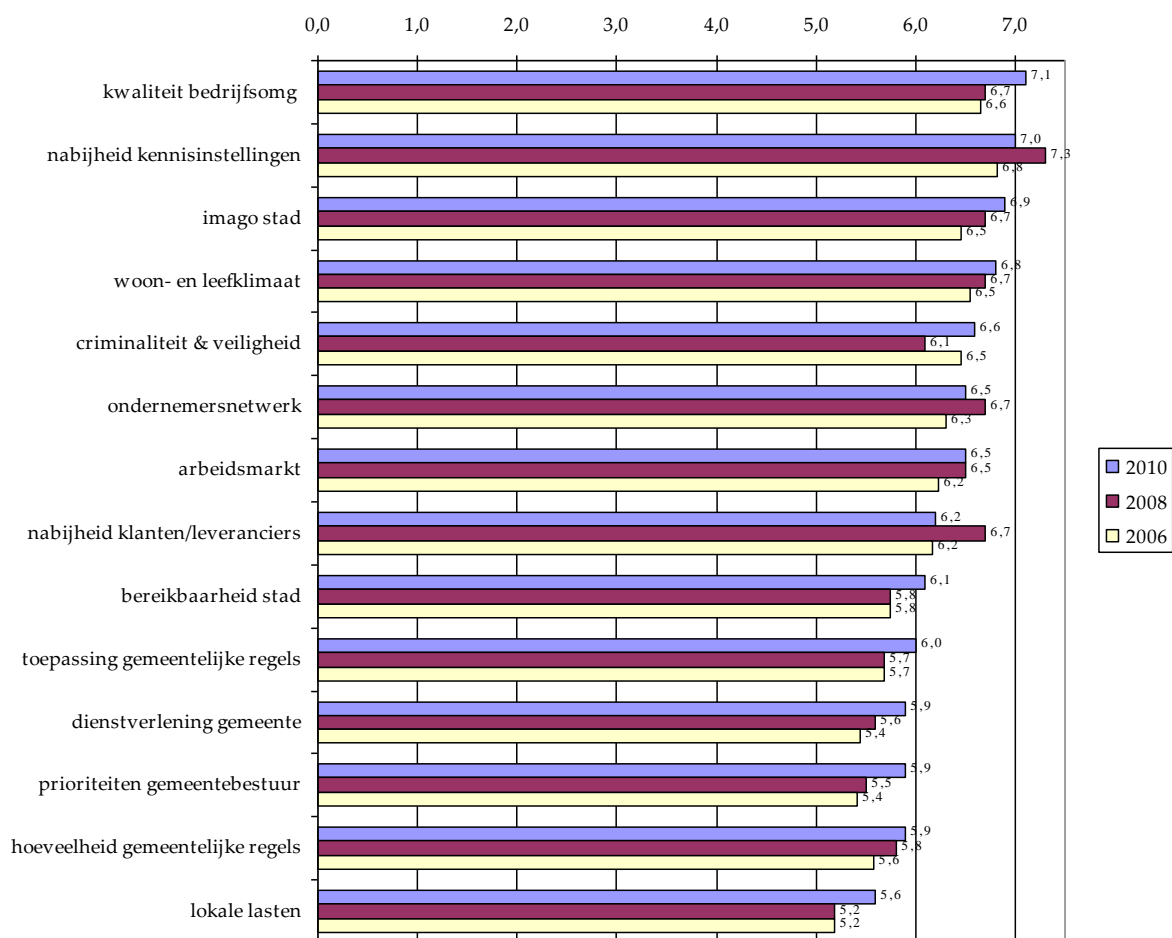

Figuur 7: belang en waardering deelaspecten ondernemersklimaat

Belangrijke onderdelen ondernemersklimaat hoger gewaardeerd

Binnen het begrip ondernemersklimaat zijn net als in eerdere Bedrijvenpeilingen veertien onderliggende aspecten onderscheiden. Bij de meeste daarvan is opnieuw sprake van wat hogere rapportcijfers dan in de metingen 2006 en 2008¹⁵.

¹⁵ betreft significante (statistisch betekenisvolle) stijgingen.

Figuur 8: Waardering deelaspecten ondernemersklimaat, 2010, 2008 en 2006

Een duidelijk positieve trend na 2006 in de waardering zien we ten aanzien van:

- kwaliteit bedrijfsomgeving (in 2010 rapportcijfer 7,1)
- imago stad Nijmegen (6,9);
- woon- en leefklimaat (6,8).

Met bedrijfsomgeving bedoelen we de omgeving van het vestigingspand. Imago gaat om het beeld dat de vestigingen hebben van Nijmegen als vestigingsplaats. Het woon- en leefklimaat wordt o.a. bepaald door het aanbod aan woningen, de voorzieningen, de sfeer in de stad.

Duidelijk verbeterd t.o.v. 2008 zijn daarnaast volgens bedrijven en instellingen:

- dienstverlening gemeente Nijmegen (van 5,6 naar 6,3 in 2010);
- criminaliteit en veiligheid (van 6,1 naar 6,6)
- lokale lasten (van 5,2 naar 5,6)
- bereikbaarheid stad (van 5,8 naar 6,1).

Hoewel de vergunning- en dienstverlening van de gemeente Nijmegen hoger is gewaardeerd blijven een aantal hiermee samenhangende zaken ondanks verbeterde waarderingen onder het rapportcijfer 6:

- lokale lasten (5,6)
- aandacht en prioriteiten gemeentebestuur (5,9);
- hoeveelheid gemeentelijke regels (5,9).

De toepassing van gemeentelijke regels wordt inmiddels als voldoende gewaardeerd (van rapportcijfer 5,7 naar 6,0).

Er zijn enige verschillen tussen grote en kleine bedrijven in het oordeel over deelaspecten van het ondernemersklimaat. Grote vestigingen (20 werknemers en meer) zijn wat positiever over:

- de lokale arbeidsmarkt (rapportcijfer 6,9 versus 6,5 voor vestigingen tot 20 werknemers);
- de vergunning- en dienstverlening door de gemeente Nijmegen (6,2 versus 5,8);
- de nabijheid van toeleverende of afnemende bedrijven (6,8 versus 6,2).

2.3 Relatie met gemeente Nijmegen

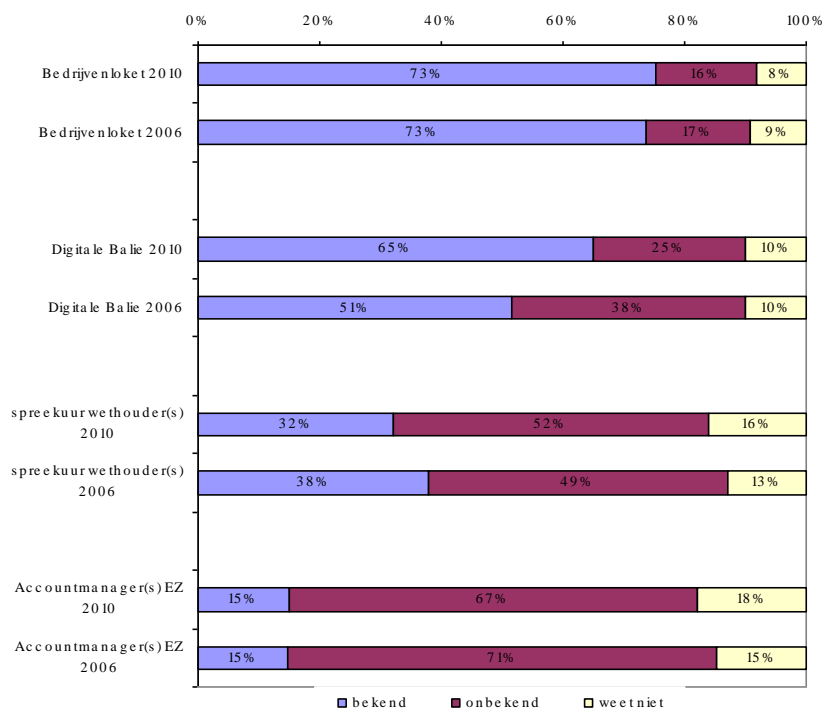
In aansluiting op het voorgaande is doorgevraagd naar de relatie met de gemeente Nijmegen. De gemeente vervult in contacten met bedrijven en instellingen meerdere rollen, en heeft zowel dienstverlenende als toetsende en (soms) sanctionerende functies.

Ondernemers en directies van instellingen stellen 'vanzelfsprekende' eisen aan – , en hebben vanzelfsprekende verwachtingen van gemeentelijke producten of diensten. Men verwacht eenvoudigweg dat het in orde is. Aspecten als parkeervoorzieningen of vergunningverlening worden in dit verband 'dissatisfiers' genoemd, waarbij niet snel hoger dan een rapportcijfer 6 zal worden gescoord. Dissatisfiers dragen niet snel in positieve zin bij, maar leiden als ze niet aan verwachtingen voldoen tot ontevredenheid.

In deze paragraaf gaan we nader in op de bekendheid van contactmogelijkheden met de gemeente, de waardering van dienstverlening en op gemeentelijk economisch beleid (bekendheid, prioriteiten).

Digitale balie bekender als contactmogelijkheid met gemeente

In 2006 werd duidelijk dat niet alle, speciaal voor bedrijven en instellingen ingerichte, contactmogelijkheden met de gemeentelijke organisatie even bekend zijn. Het bedrijvenloket (een fysieke servicedesk speciaal voor zakelijke klanten van de gemeente) is ook in 2010 nog altijd het bekendst, 7 van de 10 vestigingen weten er van. De digitale balie is duidelijk in opmars (bij 65% bekend), terwijl de mogelijkheid tot het rechtstreeks spreken met een wethouder inmiddels bij minder vestigingen bekend is (32%).

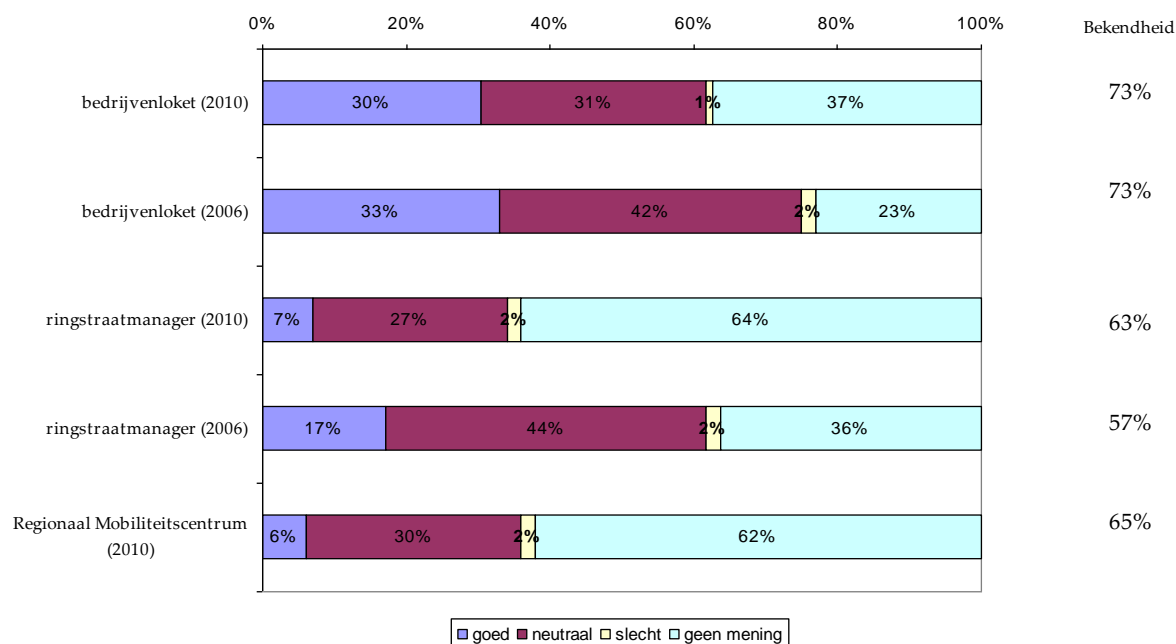
Figuur 9: Bekendheid met contactmogelijkheden gemeente Nijmegen (in % vestigingen), 2010 en 2006

Ongeveer 1 van de 3 vestigingen waardeert het gemeentelijk bedrijvenloket goed. Gemeentelijke initiatieven als de ringstraatmanager¹⁶ en het Regionaal Mobiliteitscentrum¹⁷ blijken vaak lastig te waarderen door bedrijven of instellingen, omdat ze er geen concrete ervaringen mee hebben. Het relatief nieuwe Regionaal mobiliteitscentrum is al wel bij 65% van de bedrijven en instellingen bekend.

Grotere vestigingen zijn positiever over het bedrijvenloket bij de Stadswinkel, het Regionaal Mobiliteitscentrum en de ringstraatmanager: een groter aandeel van hen geeft het oordeel goed, een kleiner aandeel het oordeel slecht.

¹⁶ De ringstratenmanager van de Federatie Ringstraten Nijmegen is het aanspreekpunt voor ondernemers en zal het Actieprogramma Economisch Offensief Ringstraten verder uitvoeren

¹⁷ Het Regionaal Mobiliteitscentrum Nijmegen heeft als taak werkgevers in de regio te ondersteunen die door de recessie in de problemen zijn gekomen. Het mobiliteitscentrum heeft samenwerkingsverbanden met de Kamer van Koophandel, het HAN, de Gemeente en het ROC.

Figuur 10: Naamsbekendheid en waardering contactmogelijkheden (in % vestigingen)

Grotere vestigingen waarderen dienstverlening gemeente hoger

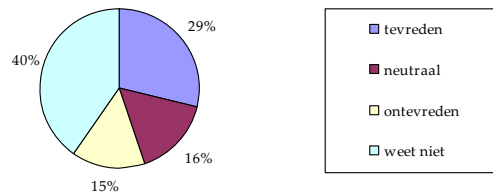
De algemene waardering van de dienstverlening door de gemeente Nijmegen en het oordeel over het laatste contact met bestuur of ambtelijke organisatie is voldoende (rapportcijfers 6,3 en 6,2).

	Rapportcijfer dienstverlening	Rapportcijfer laatste contact
goederen en vrachtvervoer georiënteerd	6,1	5,8
commercieel- consumentgericht	6,2	6,2
kantoren	6,3	6,1
verzorging, (semi)overheid	6,5	6,4
vestigingen tot 20 werknemers	6,3	6,1
vestigingen 20 werknemers en meer	6,6	6,6
Totaal Nijmegen	6,3	6,2

Figuur 11: Waardering dienstverlening algemeen en laatste contact met gemeente Nijmegen

Grotere vestigingen geven een positiever algemeen oordeel over de dienstverlening van de gemeente Nijmegen. Vestigingen met 20 of meer werknemers geven hiervoor het rapportcijfer 6,6, kleinere vestigingen een 6,3. Grotere vestigingen oordelen ook gunstiger over het laatste contact met de gemeente Nijmegen. Zij geven hiervoor het rapportcijfer 6,6, kleinere vestigingen een 6,1.

Bekend is dat oordelen over dienstverlening sterk samenhangen met het uiteindelijke resultaat. De 15 % aan vestigingen die het vooraf gewenste resultaat (bijvoorbeeld een vergunning) niet bereiken waarderen de dienstverlening duidelijk lager.

Figuur 12: Tevredenheid over resultaat contact gemeente Nijmegen

Desgevraagd noemen de vestigingen aspecten en ervaringen in de contacten met de gemeente Nijmegen waarover men vooral tevreden of ontevreden is.

Men is in contacten vooral tevreden over:

1. correcte behandeling (39% van de antwoorden)
2. bereiken juiste persoon (29%)
3. snelheid van afhandeling (25%)
4. meedenken, goed luisteren (22%)
5. resultaat (bereiken wat u wenst, 22%).

Ervaringen waarover vestigingen vooral ontevreden zijn:

1. snelheid van afhandeling (33% van de antwoorden)
2. resultaat (bereiken wat u wenst, 28%)
3. meedenken, goed luisteren (20%)
4. bereiken juiste persoon (17%).

Prioriteit gevraagd voor autobereikbaarheid en gemeentelijke regels

Op welke onderdelen van economisch beleid zou de gemeente Nijmegen het best kunnen inzetten? Vooral de thema's verbeteren autobereikbaarheid vanaf hoofdwegennet (39% van de gegeven antwoorden), minder gemeentelijke regels en vergunningen (32%) en stimuleren kennisuitwisseling en innovatie (21%) komen naar voren.

<i>Prioriteit 2010</i>	<i>Thema economisch beleid</i>	<i>Prioriteit 2006</i>	<i>Thema economisch beleid</i>
1.	Verbeteren autobereikbaarheid vanaf hoofdwegennet (39% antw)	1.	Stimuleren kennisuitwisseling en innovatie
2.	Minder gemeentelijke regels en vergunningen (32%)	2.	Detailhandel versterken
3.	Stimuleren kennisuitwisseling en innovatie (21%)	3.	Stadscentrum
4.	Ontw. stadscentrum, incl. Ringstraten (19%)	4.	Beroepsbevolking
5.	Verbinding vliegv. Weeze (15%)	5.	Medische- en gezondheidsector
6.	Kwaliteit beroepsbevolking (14%)	6.	Revitalisering
7.	Versterken toerisme (13%)	7.	Kenniseconomie
8.	Gezondheidssector (12%)		

Figuur 13: Gewenste prioriteiten gemeentelijk economisch beleid, 2010 versus 2006

Voor vestigingen met 20 werknemers of meer wegen vooral de thema's/onderwerpen autobereikbaarheid vanaf hoofdwegennet, het versterken van de acquisitie van nieuwe bedrijven en het verhogen van de kwaliteit van de lokale beroepsbevolking zwaar door.

3 Bedrijfsomgeving

3.1 Algemene waardering bedrijfsomgeving

Bedrijven en instellingen kregen ook de mogelijkheid om hun directe bedrijfsomgeving te beoordelen. Daarmee bedoelen we de omgeving van het pand van de onderneming of instelling. Het gaat om zaken als representativiteit, beheer en onderhoud of bereikbaarheid.

Eigen bedrijfsomgeving prima

Hoe dichterbij de te waarden aspecten staan bij de ondervraagden, des te positiever ze worden gewaardeerd. Vestigingen zijn nog altijd ruim tevreden over het eigen vestigingsmilieu, met gemiddeld een rapportcijfer 7,1 (ruime voldoende). Daaruit blijkt dat ondernemers redelijk tevreden zijn over hun eigen keuzes.

<i>Bedrijfsactiviteit</i>	<i>Rapportcijfer bedrijfsomgeving 2010</i>	<i>Rapportcijfer bedrijfsomgeving 2006</i>
goederen en vrachtovervoer georiënteerd	6,7	6,9
commercieel- consumentgericht	6,9	6,2
kantoren	7,4	7,0
verzorging, (semi)overheid	7,3	7,2
<i>Totaal Nijmegen</i>	7,1	6,8

Figuur 14: Rapportcijfer voor algemene waardering bedrijfsomgeving, naar bedrijfsactiviteit, 2010 en 2006

Goederen en vrachtovervoer georiënteerde – en commercieel-consumentgerichte branches oordelen net als 4 jaar geleden net wat minder gunstig over hun bedrijfsomgeving. Er zijn geen duidelijke verschillen tussen grote en kleine bedrijven in het oordeel over de bedrijfsomgeving.

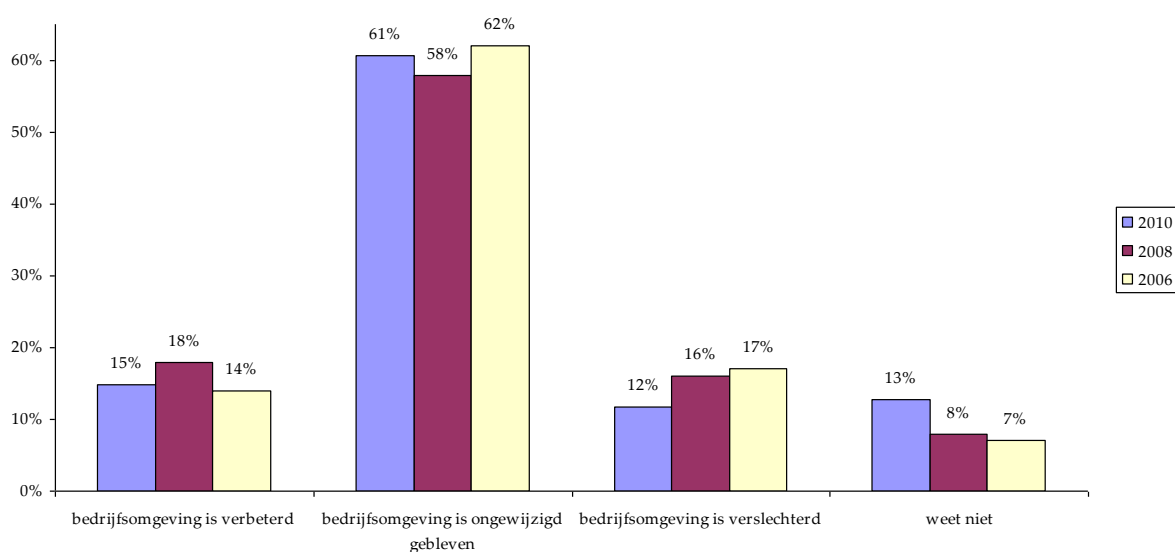
Kijken we naar de scores per werkgebied (Figuur 15), dan valt op dat in alle deelgebieden de waardering voor de bedrijfsomgeving rond de score "ruim voldoende" zit. Door relatief lage respondent aantallen moeten we voorzichtig zijn met het aangeven van ontwikkelingen. Met dit in het achterhoofd: het oordeel in de binnenstadskern is opvallend gestegen, van rapportcijfer 5,9 naar 6,6. Ook Westkanaaldijk (6,5 naar 6,9), stadsdeelcentrum Dukenburg (6,2 naar 6,6) en Heijendaal (7,1 naar 7,5) laat een hogere waarderingen zien. Bedrijventerrein De Grift is opvallend gedaald, van rapportcijfer 7,1 naar 6,2 als waardering voor de directe bedrijfsomgeving. Ook in Bijsterhuizen zien we een lagere waardering (7,7 naar 7,2).

Werkgebied	Rapportcijfer bedrijfsomgeving 2010	Rapportcijfer bedrijfsomgeving 2006
Bijsterhuizen	7,2	7,7
Binnenstadskern	6,6	5,9
Brabantse Poort	6,7	7,0
De Grift	6,2	7,1
Heijendaal	7,5	7,1
Omg SDC Dukenburg	6,6	6,2
Omg Winkelsteeg	6,8	6,7
Omg Westkanaaldijk	6,9	6,5
NOKanaalhavens	6,7	6,6
rest van de stad	7,3	6,9
singelgebied	7,4	7,1
stationsomgeving	6,7	6,4
<i>totaal Nijmegen</i>	7,1	6,8

Figuur 15: Algemene waardering bedrijfsomgeving naar werkgebied, 2010 en 2006

Directe bedrijfsomgeving licht hoger gewaardeerd

Bijna 15% van de vestigingen vindt dat de directe omgeving van het pand (de bedrijfsomgeving) zich t.o.v. het vorig jaar gunstig heeft ontwikkeld (vestigingen vanaf 20 werknemers: 19%), terwijl ruim 12% de ontwikkeling ongunstig acht (grotere vestigingen: 14%).

Figuur 16: Ontwikkeling directe bedrijfsomgeving het afgelopen jaar; 2010, 2008 en 2006 (in % vestigingen)

De 7,1 die dit jaar gemiddeld aan de eigen bedrijfsomgeving is gegeven is duidelijk hoger dan de 6,7-score uit 2008¹⁸. Er is niet gevraagd naar achterliggende redenen of overtuigingen. Wel is er een beeld van de onderliggende ontwikkelingen in de waardering van de bedrijfsomgeving, in Figuur 17 is een overzicht gegeven van de ondernemersoordelen op een selectie van deelaspecten.

	2006 ¹⁹	2007 ²⁰	2008 ²¹	2010
Bedrijfsomgeving totaalwaardering	6,8		6,7	7,1
Ontwikkeling bedrijfsomgeving	14% (+)		18% (+)	15% (+)
	62% (0)		58% (0)	61% (0)
	17% (-)		16% (-)	12% (-)
Representativiteit panden	6,6		6,8	6,8
Representativiteit openbare ruimte	6,5		6,6	6,8
Beheer en onderhoud bestrating	6,4		6,5	6,7
Beheer en onderhoud groenvoorzieningen	6,3		6,5	6,6
Samenwerking bedrijven /parkmanagement	5,8		5,9	6,1
Bereikbaarheid bedrijfslocatie per auto	6,8	6,9	6,8	7,2
Bereikbaarheid bedrijfslocatie per fiets	7,6		7,9	7,8
Bereikbaarheid bedrijfslocatie per bus	7,0		7,2	7,0
Bereikbaarheid bedrijfslocatie per trein	6,2		6,4	6,5
Nabijheid van passantenstromen	5,9		6,4	6,0
Bereikbaarheid voor vrachtverkeer	6,0		6,3	6,0
Telecomfaciliteiten	7,2		7,2	7,2

Figuur 17: Bedrijfsomgeving en onderliggende aspecten. In groen en rood zijn betekenisvolle stijgingen en dalingen in 2010 t.o.v. 2008 aangegeven.

¹⁸ betreft een significante (statistisch betekenisvolle) stijging.

¹⁹ Gemeente Nijmegen, n=1108, herwogen naar bedrijfsgrootte en vestigingslocatie. Populatie=marktsector en (semi)overheid.

²⁰ BGO, Ministerie EZ, n=150, herwogen naar brancheverdeling. Populatie= marktsector.

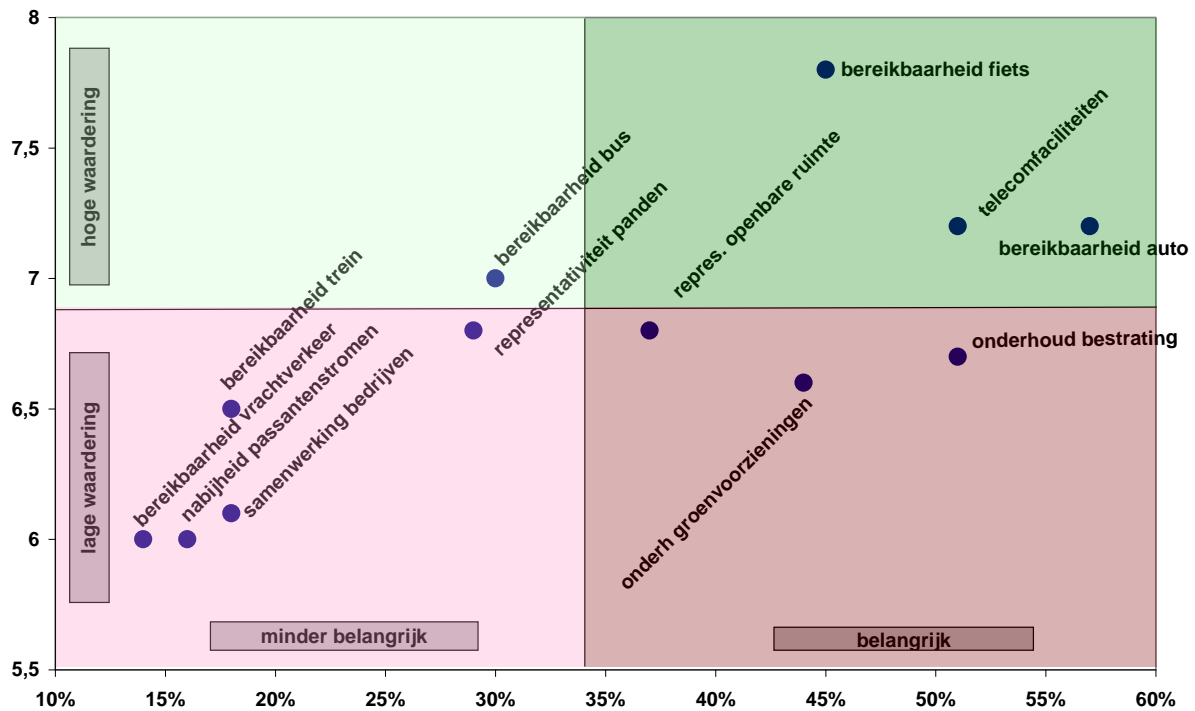
²¹ Gemeente Nijmegen, n=385, ongewogen. Populatie= marktsector en (semi)overheid.

3.2 Belang en waardering deelaspecten bedrijfsomgeving

Aan bedrijven en instellingen zijn 12 aspecten van de bedrijfsomgeving voorgelegd met de vraag om belang en waardering aan te geven.

Bereikbaarheid, openbare ruimte en telecom het belangrijkste

De belangrijkste eisen die vestigingen in Nijmegen stellen aan de directe omgeving van hun pand zijn de bereikbaarheid per auto, beheer en onderhoud van de bestrating en de aangeboden telecomfaciliteiten. Dit is een met 2006 vergelijkbaar beeld.

Figuur 18: Belang en waardering deelaspecten bedrijfsomgeving, 2010 en 2006

Het belang dat wordt gehecht aan onderdelen van de bedrijfsomgeving verschilt uiteraard per branchegroep. Figuur 19 laat de belangrijkste deelaspecten zien voor de sectoren goederen en vrachtvervoer georiënteerd, commercieel- consumentgericht, de kantoren en voor verzorging of (semi)overheid.

<i>Bedrijfsactiviteit</i>	<i>Belangrijkste deelaspecten bedrijfsomgeving</i>
goederen en vrachtvervoer georiënteerd	<ol style="list-style-type: none"> 1. bereikbaarheid voor vrachtverkeer 2. bereikbaarheid per auto 3. telecomfaciliteiten
commercieel- consumentgericht	<ol style="list-style-type: none"> 1. nabijheid van passantenstromen 2. bereikbaarheid voor vrachtverkeer 3. representativiteit panden
kantoren	<ol style="list-style-type: none"> 1. telecomfaciliteiten 2. representativiteit openbare ruimte 3. beheer en onderhoud groenvoorzieningen
verzorging, (semi)overheid	<ol style="list-style-type: none"> 1. bereikbaarheid per bus 2. bereikbaarheid per fiets 3. beheer en onderhoud groenvoorzieningen

Figuur 19: Belang deelaspecten bedrijfsomgeving naar bedrijfsactiviteit

Bereikbaarheid hoogst gewaardeerd

Ondernemersoordelen over de getoonde selectie van deelaspecten verschillen niet sterk in de tijd²². Figuur 20 laat een overwegend stabiel beeld zien voor de periode na 2006, waarbij verrassend de bereikbaarheidsaspecten het hoogst worden gewaardeerd. Vooral de gestegen waardering van de autobereikbaarheid van het eigen pand en (in mindere mate) het oordeel over de openbare ruimte in de directe omgeving vallen op.

De hoogst gewaardeerde onderdelen van de bedrijfsomgevingen in Nijmegen zijn:

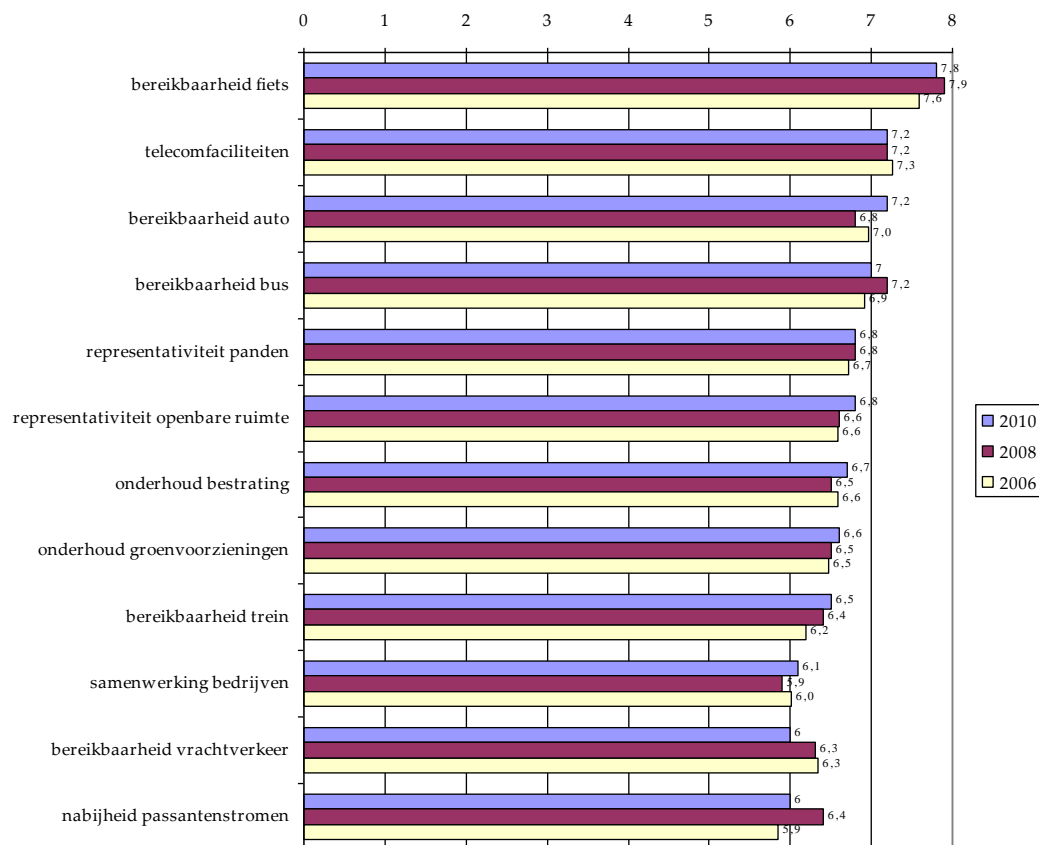
- bereikbaarheid per fiets (in 2010 rapportcijfer 7,8)
- bereikbaarheid per auto (7,2);
- telecomfaciliteiten (7,2).

De laagst gewaardeerde onderdelen zijn:

- samenwerking bedrijven (van 5,9 in 2008 naar 6,1 in 2010);
- bereikbaarheid vrachtverkeer (6,0)
- nabijheid passantenstroom (6,0)

Deze laatste aspecten behoren ook tot de minder belangrijk geachte onderdelen van de bedrijfsomgeving, ze zijn voor specifieke groepen bedrijven en instellingen van belang.

²² Alle verschillen in waardering t.o.v. 2008 zijn wel significant (statistisch betekenisvol).

Figuur 20: Waardering deelaspecten bedrijfsomgeving, 2010 en 2006

Er zijn enige verschillen tussen grote en kleine bedrijven in het oordeel over deelaspecten van de bedrijfsomgeving. Grote vestigingen (20 werknemers en meer) zijn wat positiever over:

- samenwerking tussen bedrijven en/of instellingen (6,8 versus 6,0 voor vestigingen onder de 20 werknemers);
- bereikbaarheid voor vrachtverkeer (6,7 versus 5,9).

3.3 Knelpunten in de bedrijfsomgeving

Vooral verkeersproblemen

Aan de Nijmeegse vestigingen is gevraagd of de organisatie specifieke knelpunten in de directe bedrijfsomgeving ervaart, en welke problemen de gemeente hier met voorrang zou moeten aanpakken.

Bijna een vierde deel (afgerond 25%) van de vestigingen ondervindt desgevraagd geen problemen in de directe bedrijfsomgeving, 27% benoemt geen prioriteiten voor de gemeente op dit vlak. Door de vestigingen zijn (het meest) aangegeven:

1. parkeerproblemen (36% van de genoemde knelpunten);
2. verkeersproblemen (22 %);
3. zwerfvuil (19%);
4. hinder door wegwerkzaamheden (12 %).

<i>Werkgebied</i>	<i>Knelpunt bedrijfsomgeving</i>	<i>Prioriteit bedrijfsomgeving</i>
Bijsterhuizen	verkeersproblemen	verkeers- en bereikbaarheidsproblemen
binnenstadskern	parkeerproblemen (sociale) veiligheid, criminaliteit hinder wegwerkzaamheden milieuhinder andere bedrijven	parkeerproblemen (sociale) veiligheid, criminaliteit verpaupering omgeving
Brabantse Poort	verkeersproblemen	parkeerproblemen (sociale) veiligheid, criminaliteit
De Grift	verkeersproblemen openbare ruimte, kwaliteit en/of onderhoud	verkeers- en bereikbaarheidsproblemen
Heijendaal	verkeersproblemen hinder wegwerkzaamheden	verkeers- en bereikbaarheidsproblemen
Omg SDC Dukenburg	openbare ruimte, kwaliteit en/of onderhoud parkeerproblemen zwerfvuil	openbare ruimte, kwaliteit en/of onderhoud
Omg Winkelsteeg	verkeersproblemen zwerfvuil	verkeers- en bereikbaarheidsproblemen openbare ruimte, kwaliteit en/of onderhoud
Omg Westkanaaldijk	milieuhinder andere bedrijven zwerfvuil	verkeers- en bereikbaarheidsproblemen
NOK	verkeersproblemen	(sociale) veiligheid, criminaliteit
singelgebied	parkeerproblemen	parkeerproblemen
stationsomgeving	parkeerproblemen (sociale) veiligheid, criminaliteit	parkeerproblemen openbare ruimte, kwaliteit en/of onderhoud

Figuur 21: Knelpunten en prioriteiten in de bedrijfsomgeving naar werkgebied (bovengemiddeld genoemd)

De meestgenoemde problemen die de gemeente met voorrang zou moeten aanpakken in de bedrijfsomgeving sluiten hier bij aan:

1. parkeerproblemen (door 15% van de vestigingen als prioriteit genoemd);
2. verkeersproblemen (13 %);
3. kwaliteit openbare ruimte (7%);
4. sociale veiligheid (5%).

In Figuur 21 is te zien dat knelpunten en prioriteiten in de bedrijfsomgeving enigszins verschillen in de Nijmeegse werkgebied. Zoals gezegd gaat het vaak om verkeersgerelateerde problemen. In de gebieden binnenstadskern, Brabantse Poort, Noord- en Oostkanaalhavens en de stationsomgeving zien we ook het thema criminaliteit en veiligheid als probleem naar voren komen.

3.4 Criminaliteit en veiligheid

Aan Nijmeegse bedrijven en instellingen is gevraagd naar het veiligheidsgevoel van het personeel, en na eventuele achtergronden hiervan.

Gunstiger beeld veiligheidsgevoel omgeving vestiging

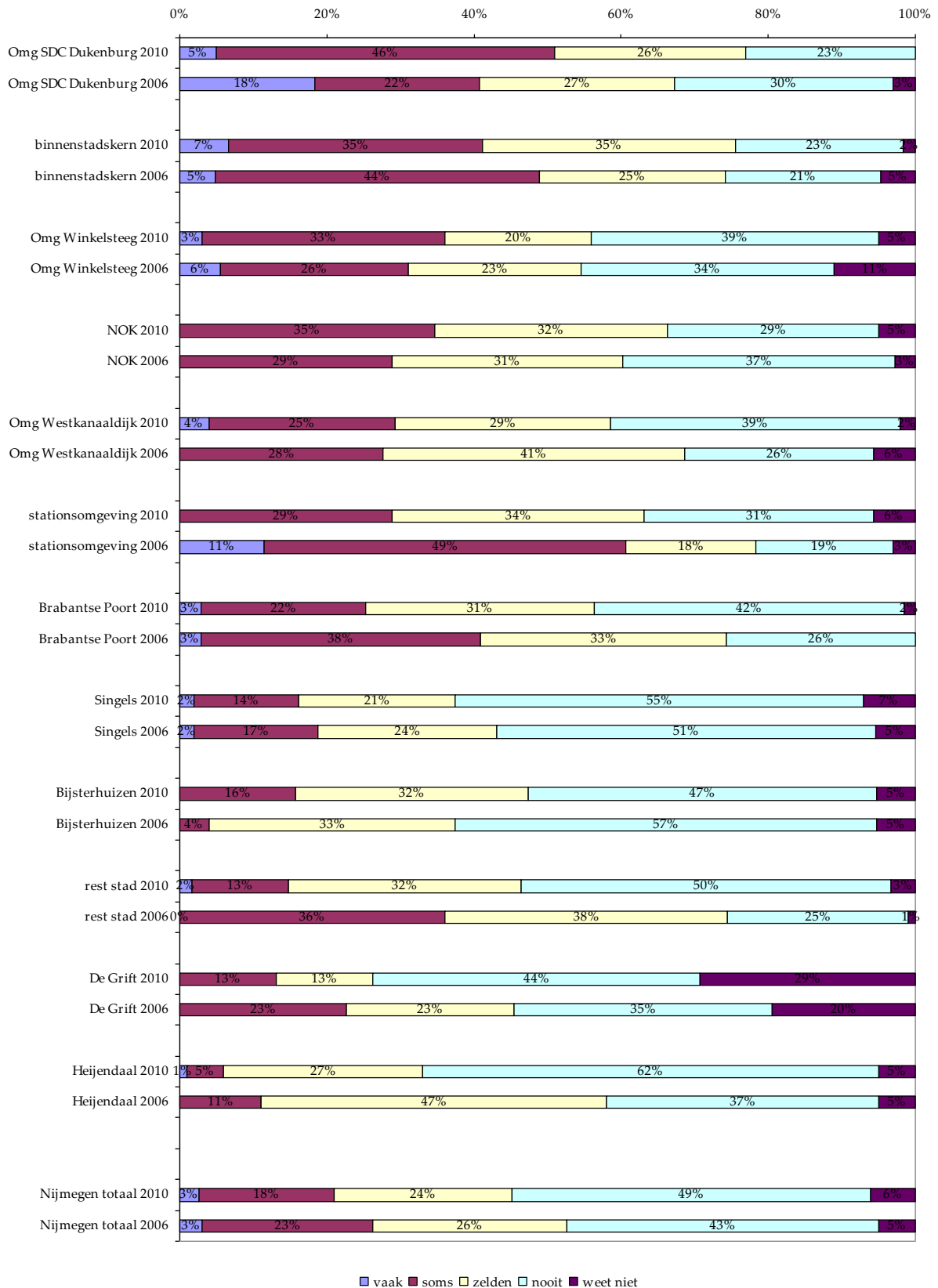
Een kleine 3% van de vestigingen blijft aangeven dat het personeel zich vaak onveilig voelt. Het percentage waar soms onveiligheidsgevoelens aanwezig zijn is gedaald van 23% in 2006 naar 18% in 2010. Bijna de helft (49%) geeft inmiddels aan dat er nooit sprake is van subjectieve onveiligheid. Daarmee geeft Nijmegen als geheel een wat gunstiger beeld in het veiligheidsgevoel bij bedrijven.

Qua ontwikkeling laten de stationsomgeving, Brabantse Poort, De Grift en Heijendaal duidelijke verbeteringen zien. Het veiligheidsgevoel in het stadsdeelcentrum Dukenburg, en op de bedrijventerreinen Bijsterhuizen, Noord- en Oostkanaalhavens en Westkanaaldijk is (enigszins) verslechterd ten opzichte van het beeld in 2006.

Door de vestigingen waar het personeel zich wel eens onveilig voelt zijn meerdere achterliggende redenen en situaties genoemd. Het meest genoemd is de aanwezigheid van personen in of bij de werklocatie waar dreiging vanuit gaat. Ook voelt de situatie bij het afsluiten van het pand of het alleen aanwezig zijn in het pand vaak onveilig aan. De meest genoemde achtergronden van een onveiligheidsgevoel zijn:

1. dreiging van personen;
2. bij het afsluiten van het pand;
3. als enige in het pand;
4. buiten de openingstijden;
5. misdrijf in pand.

Deze achtergronden zijn vergelijkbaar met 2006.

Figuur 22: Mate van onveiligheidsgevoelens naar werkgebied (in % vestigingen)

4 Huisvesting en arbeidsmarkt

Van de ruim 1.000 vestigingen die deelnamen aan de bedrijvenpeiling beschouwt 42% zich als bedrijf aan huis. Kantoorruimten en bedrijfsruimten zijn in aantal deelnemende vestigingen ongeveer gelijkwaardige categorieën (elk 15%). Winkelruimten (10%) zijn samen met praktijkruimten (7%, al dan niet medisch) ook substantiële categorieën.

Tevreden over huisvesting

Nijmeegse vestigingen geven hun huisvesting met een 7,5 een ruim voldoende tot goede waardering (2006: 7,1²³).

<i>Bedrijfsactiviteit en werkgebied</i>	<i>Rapportcijfer huisvesting 2010</i>	<i>Rapportcijfer huisvesting 2006</i>
goederen en vrachtvervoer georiënteerd	7,0	7,1
commercieel- consumentgericht	7,3	6,9
kantoren	7,8	7,4
verzorging, (semi)overheid	7,6	7,3
Bijsterhuizen	7,9	7,4
binnenstadskern	7,3	6,6
Brabantse Poort	7,4	7,2
De Grift	7,8	7,5
Heijendaal	7,7	7,4
Omg SDC Dukenburg	7,5	6,8
Omg Winkelsteeg	7,4	7,1
Omg Westkanaaldijk	7,5	6,9
NOK	7,4	7,1
rest van de stad	7,5	7,2
singelgebied	7,9	7,7
stationsomgeving	7,1	7,1
<i>Totaal Nijmegen</i>	7,5	7,1

Figuur 23: Algemene waardering huisvesting naar bedrijfsactiviteit en werkgebied

²³ Verschil 2006 <-> 2010 is significant (statistisch betekenisvol).

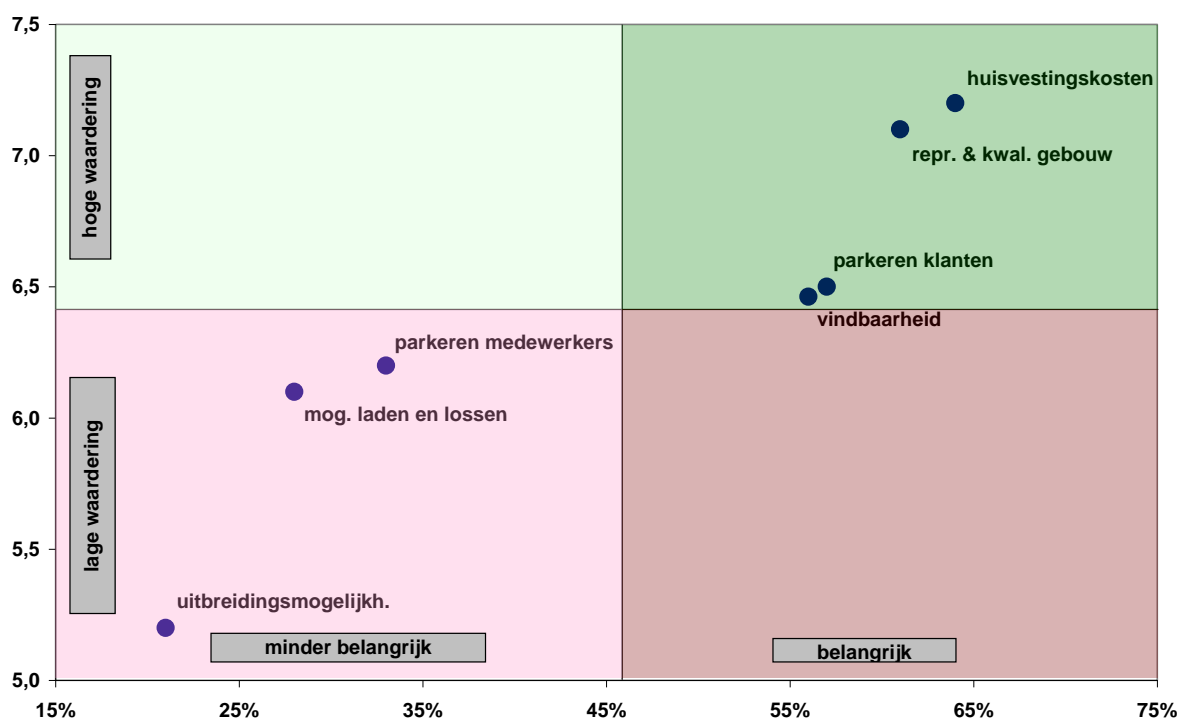
Net als in 2006 zijn er kleine verschillen in waardering tussen verschillende typen bedrijven en instellingen of naar personeelsaantallen. De huisvesting wordt nog altijd hoger gewaardeerd door kantorenvestigingen, verzorging en (semi)overheid en door kleinere vestigingen (tot 20 werknemers).

Vooraf in de werkgebieden singelgebied, Bijsterhuizen, De Grift en Heijendaal wordt de huisvesting goed gewaardeerd (bovengemiddelde scores), terwijl de waardering in de binnenstadskern inmiddels een ruime voldoende bedraagt.

4.2 Belang en waardering deelaspecten huisvesting

Huisvestingskosten belangrijkst

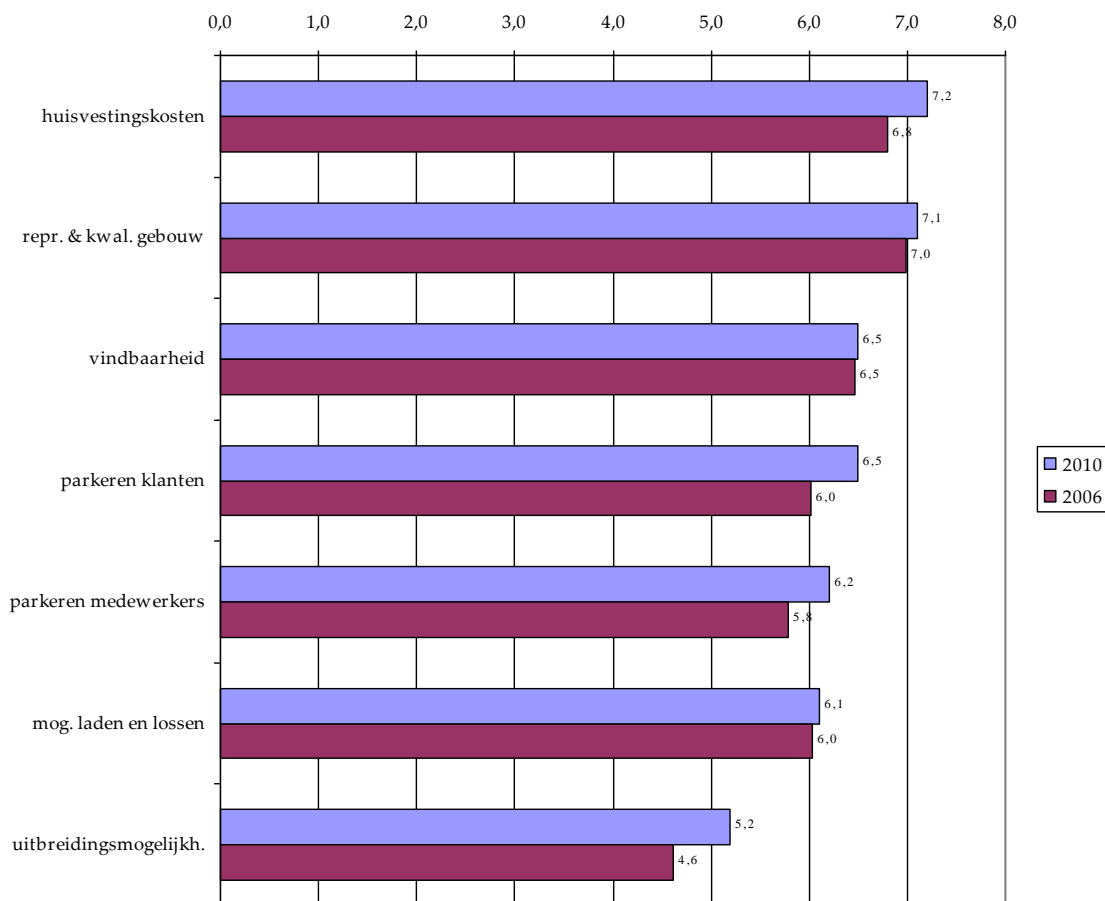
Het meest belangrijk qua huisvesting zijn de financiële lasten, de uitstraling en kwaliteit van het pand, de parkeersituatie voor klanten en de vindbaarheid (bewegwijzering, zichtbaarheid).

Figuur 24: Belang en waardering deelaspecten eigen huisvesting

De gestegen waardering voor de eigen huisvesting vertaalt zich ook in de onderliggende deelaspecten²⁴. Vergeleken met 2006 is vooral de waardering van de uitbreidingsmogelijkheden van het pand (van rapportcijfer 4,6 naar 5,2), parkeermogelijkheden voor klanten (6,0 naar 6,5) en medewerkers (5,8 naar 6,2) en de huisvestingskosten (6,8 naar 7,2) gestegen. De genoemde uitbreidingsmogelijkheden blijven nu als enige factor onvoldoende in het oordeel.

²⁴ Alle verschillen met 2006 zijn significant (statistisch betekenisvol).

Figuur 25: Waardering deelaspecten huisvesting, 2010 en 2006

Er zijn weinig verschillen tussen grote en kleine bedrijven in het oordeel over deelaspecten van de eigen huisvesting. Grote vestigingen (20 werknemers en meer) zijn wat positiever over de mogelijkheden tot laden en lossen (6,6 versus 6,0), vestigingen onder de 20 werknemers oordelen gunstiger over de huisvestingskosten (7,2 versus 6,7).

4.3 Wijzigingen in huisvesting

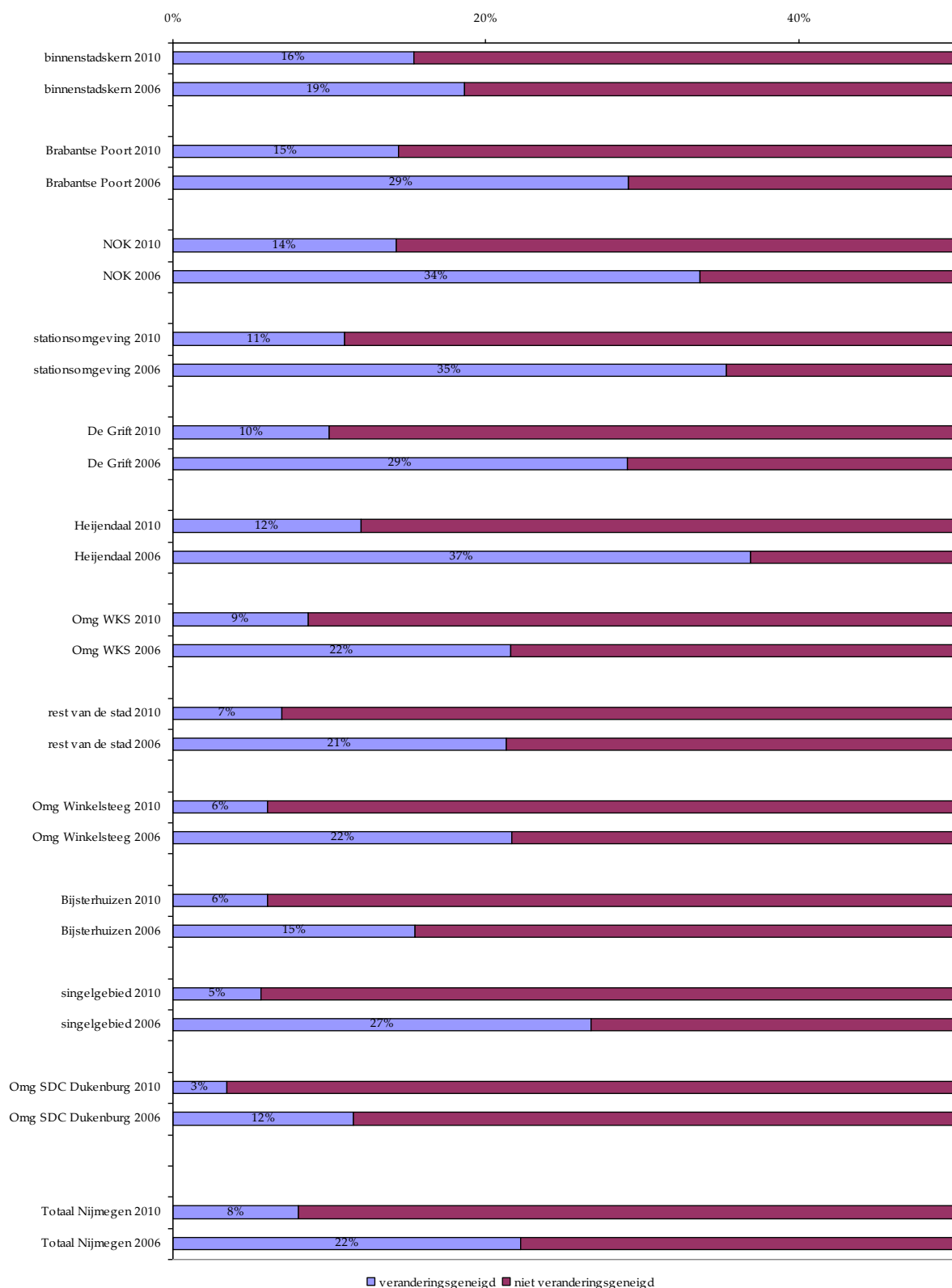
In deze paragraaf wordt ingegaan op voorgenomen wijzigingen in de huisvesting van bedrijven en instellingen en op eventuele locatievoorkeuren.

Veel minder plannen verhuizing of uitbreiden

Opvallend is dat Nijmeegse bedrijven en instellingen op dit vlak veel minder veranderingsgeneigd zijn dan in 2006. Destijds gaf 22% aan veranderingen in de huisvestingssituatie te verwachten, en bovendien ook al concrete stappen te hebben ondernomen. Nu is dat aandeel gezakt naar 8% van de vestigingen. Voor vestigingen met 20 of meer werknemers ligt dit aandeel hoger: ruim 17% van hen heeft concrete plannen.

Vestigingen in de binnenstad zijn het meest veranderingsgeneigd (16%), gevolgd door Brabantse Poort (15%) en Noord- en Oostkanaalhavens (14%). Qua ontwikkeling laten vooral Heijendaal (van 36% naar 12% veranderingsgeneigd qua huisvesting), het singelgebied (27% naar 5%),

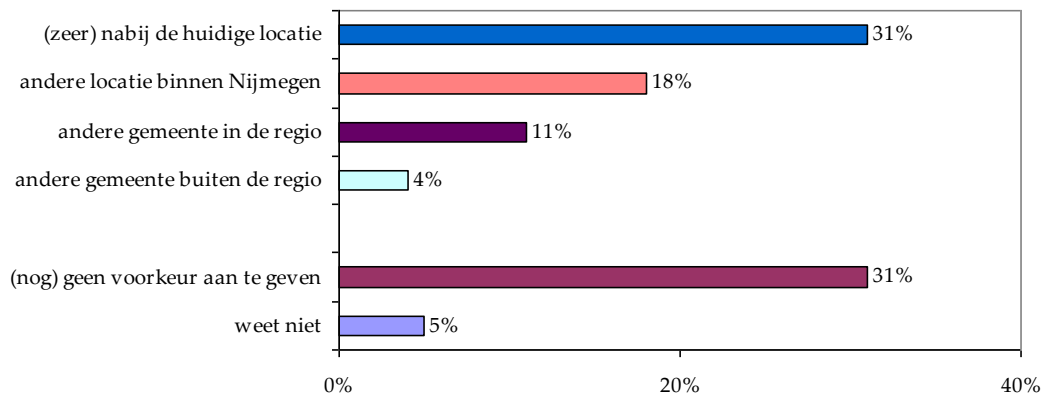
Noord- en Oostkanaalhavens (34% naar 14%) en De Grift (29% naar 10%) een grote teruggang zien in verhuisingeneidheid.

Figuur 26: Verwachting wijziging huisvestingssituatie binnen 3 jaar, naar werkgebied (in % vestigingen)

Welke locatie heeft eerste voorkeur?

Bijna de helft prefereert Nijmegen. Ongeveer 1 van de 3 vestigingen zoekt een locatie (zeer) nabij de huidige vestiging, 18% van de verhuisgeneigden een andere locatie binnen Nijmegen. Ongeveer 1 van de 3 vestigingen kan nog geen voorkeur aangeven.

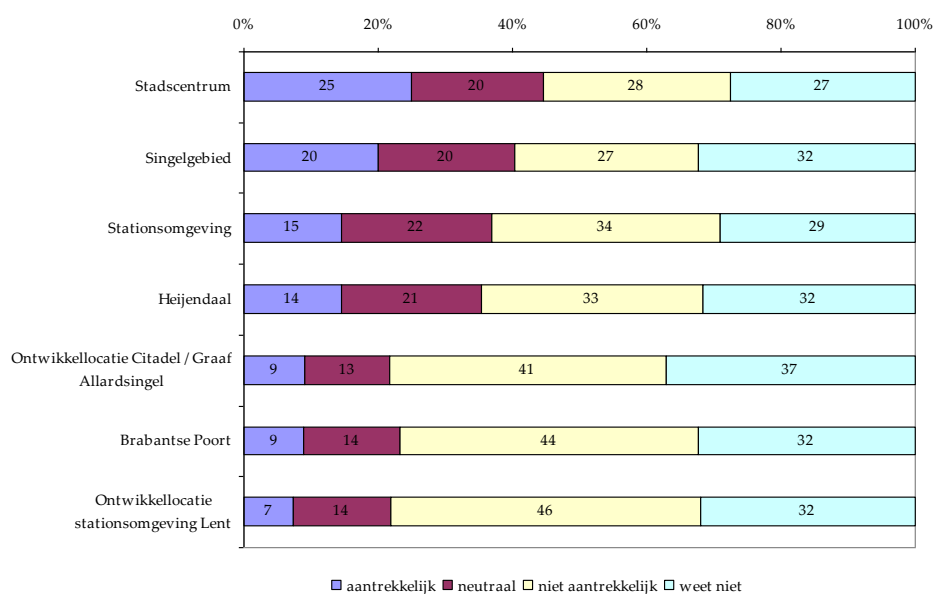

Figuur 27: Locatievoorkeur bij wijziging huisvestingssituatie (% verhuisgeneigde vestigingen)

Ter indicatie, door verhuisgeneigden met belangstelling binnen de regio (11%) zijn als concrete gemeenten regelmatig genoemd Wijchen, Arnhem en de omliggende gemeenten Beek Ubbergen, Overbetuwe en Groesbeek. Door verhuisgeneigden met belangstelling buiten de regio (4%) is o.m. de gemeente Amsterdam genoemd.

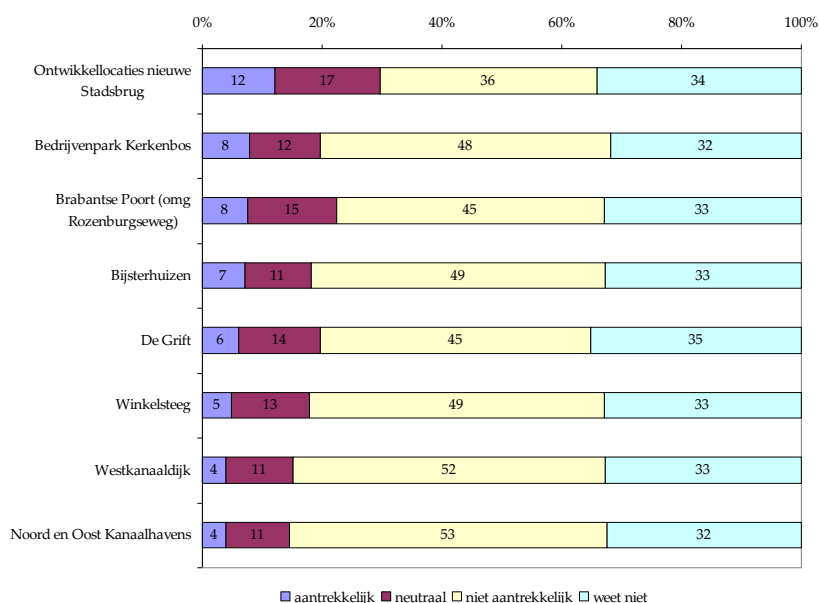
Centrale Nijmeegse werklocaties aantrekkelijk

Aan alle vestigingen is de vraag voorgelegd hoe zij tegen Nijmeegse werklocaties aankijken als mogelijke vestigingsplaats; kantorenlocaties en bedrijfslocaties apart.

Figuur 28: Voorkeur voor mogelijke vestigingsgebieden: kantorenlocaties (in % vestigingen)

Daarbij valt op dat de centraal gelegen kantorenlocaties (stadscentrum, singels, stationsomgeving) én qua specifiek bedrijventerrein de ontwikkellocaties bij de nieuwe Stadsbrug (Nijmegen West) het meest aantrekkelijk worden gevonden. Er is weinig verschil tussen grote of kleine vestigingen.

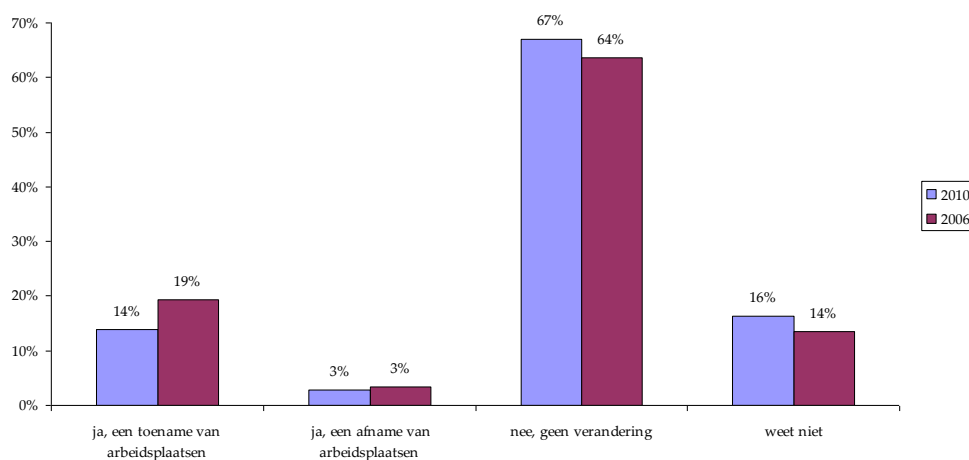

Figuur 29: Voorkeur voor mogelijke vestigingsgebieden: bedrijfslocaties (in % vestigingen)

4.4 Arbeidsmarkt

Neutrale tot positieve verwachtingen arbeidsplaatsen

Een kleine 14% van de vestigingen verwacht een toename in het aantal arbeidsplaatsen, versus 19% in 2006. Dat lijkt een iets minder gunstig beeld, hoewel vestigingen niet pessimistischer zijn over een afname van arbeidsplaatsen (3%). Al met al is de positief gestemde groep nog altijd groter dan de negatief gestemde groep, en verwacht de grote meerderheid (67%) geen veranderingen.

Figuur 30: Verwachte wijziging aantal arbeidsplaatsen de komende 3 jaar (in % vestigingen, 2006 en 2010)

Geregeld problemen met aantrekken nieuw personeel

Ruim 1 op 4 (26%) van de Nijmeegse vestigingen heeft aangegeven bepaalde vacatures moeilijk in te kunnen vullen. Dat is een wat ongunstiger beeld dan in 2006 en 1997²⁵ toen respectievelijk 20 en 23% moeilijk aan geschikt personeel kon komen.

	<i>wervingsproblemen 2010</i>	<i>wervingsproblemen 2006</i>
ja, wervingsproblemen	26%	20%
nee, geen wervingsproblemen	74%	80%
	100%	100%

Figuur 31: Problemen aantrekken nieuw personeel (in % vestigingen)

Het gaat daarbij (volgens de groep vestigingen die moeite heeft vacatures in te vullen) vooral om technische functies op mbo-niveau en economisch/administratieve en juridische banen op hbo-niveau of hoger:

- 7% van alle vestigingen benoemt wervingsproblemen bij technische vacatures: 2% op VBO-niveau of lager, 3% MBO-middelbaar, 2% HBO-niveau of hoger;
- 5% benoemt wervingsproblemen bij economische, administratief of juridische vacatures: 0,5% op VBO-niveau of lager, 2% MBO-middelbaar, 2,5% HBO-niveau of hoger;
- 3% benoemt wervingsproblemen bij verzorgende, sociaal-culturele of onderwijzende banen: 0,5% op VBO-niveau of lager, 1,5% MBO-middelbaar, 1% HBO-niveau of hoger;
- een kleine 11% noemt wervingsproblemen bij overige vacatures.

²⁵ Bedrijvenpeiling Nijmegen 1997, gemeente Nijmegen, april 1998

5 Gegevens per werkgebied

In de volgende paragrafen is per werkgebied een samenvatting van onderzoeksgegevens weergegeven, en zijn ter vergelijking de scores voor de gehele stad opgenomen. Met **groen** en **rood** zijn aanzienlijke positieve - en negatieve afwijkingen ten opzichte van de andere werkgebieden aangeven²⁶. Door relatief lage respondent aantallen is enige voorzichtigheid op zijn plaats als het gaat om het aangeven van ontwikkelingen.

5.1 Bijsterhuizen

Tabel 5-1 Samenvatting Bijsterhuizen*

<i>Thema</i>	<i>Score Bijsterhuizen 2006</i>	<i>Bijsterhuizen 2010</i>	<i>Nijmegen 2010</i>
Rapportcijfer ondernemersklimaat	6.9	6.1	6.6
Rapportcijfer bedrijfsomgeving	7.7	7.2	7.1
Rap. deelaspecten bedrijfsomgeving:			
- bereikbaarheid auto	8.1	7.7	7.2
- telecomfaciliteiten	7.6	7.2	7.2
- bereikbaarheid fiets	7.2	7.3	7.7
- onderhoud groenvoorzieningen	7.2	7.1	6.6
- representativiteit openbare ruimte	7.0	7.2	6.8
- samenwerking bedrijven	6.9	7.3	6.1
- onderhoud bestrating	7.2	7.2	6.7
- representativiteit panden	7.3	7.4	6.8
- bereikbaarheid bus	6.5	6.4	7.0
- bereikbaarheid vrachtverkeer	7.7	7.1	6.0
- nabijheid passantenstromen	5.6	5.5	6.0
- bereikbaarheid trein	5.3	5.4	6.5
Knelpunten bedrijfsomgeving	verkeer en bereikbaarheid		
Rapportcijfer huisvesting	7.4	7.9	7.5
Rapportcijfer deelaspecten huisvesting:			
- huisvestingskosten	7.2	7.5	7.2
- vindbaarheid	7.5	7.8	6.5
- parkeren klanten	6.8	8.0	6.5
- representativiteit & kwaliteit gebouw	8.1	7.9	7.1
- laden en lossen	7.5	7.3	6.2
- parkeren medewerkers	6.5	7.8	6.1
- uitbreidingsmogelijkheden	5.8	6.3	5.2
Onveiligheidsgevoelens	4.0%	16%	21%
Wijziging huisvesting	16%	6%	8%

* respons 19 respondenten, gewogen: 51 vestigingen

²⁶ Betreft dus geen vergelijking met het stedelijk gemiddelde (het gewogen gemiddelde), maar met de andere werkgebieden.

5.2 Binnenstadskern

Tabel 5-2 Samenvatting Binnenstad*

<i>Thema</i>	<i>Score binnenstadskern 2006</i>	<i>binnenstadskern 2010</i>	<i>Nijmegen 2010</i>
Rapportcijfer ondernemersklimaat	5.3	6.4	6.6
Rapportcijfer bedrijfsomgeving	5.9	6.6	7.1
Rapportcijfer deelaspecten bedrijfsomgeving:			
- bereikbaarheid auto	5.4	6.4	7.2
- telecomfaciliteiten	6.4	7.1	7.2
- bereikbaarheid fiets	7.4	7.9	7.7
- onderhoud groenvoorzieningen	5.9	6.2	6.6
- representativiteit openbare ruimte	6.2	6.7	6.8
- samenwerking bedrijven	5.5	5.9	6.1
- onderhoud bestrating	7.2	6.5	6.7
- representativiteit panden	6.4	6.7	6.8
- bereikbaarheid bus	7.0	7.4	7.0
- bereikbaarheid vrachtverkeer	5.8	6.2	6.0
- nabijheid passantenstromen	6.4	7.3	6.0
- bereikbaarheid trein	6.6	6.8	6.5
Knelpunten bedrijfsomgeving		parkeerproblemen, veiligheid en criminaliteit, hinder weg- werkzaamheden,	
Rapportcijfer huisvesting	6.6	7.3	7.5
Rapportcijfer deelaspecten huisvesting:			
- huisvestingskosten	6.2	7.1	7.2
- vindbaarheid	6.5	6.6	6.5
- parkeren klanten	4.5	5.1	6.5
- representativiteit & kwaliteit gebouw	7.0	7.1	7.1
- laden en lossen	5.7	6.2	6.2
- parkeren medewerkers	4.1	4.9	6.1
- uitbreidingsmogelijkheden	3.8	5.0	5.2
Onveiligheidsgevoelens	49%	41%	21%
Wijziging huisvesting	19%	16%	8%

* respons 93 respondenten, gewogen: 1148 vestigingen

5.3 Brabantse Poort

Tabel 5-3 Samenvatting Brabantse Poort*

<i>Thema</i>	<i>Score Brabantse Poort 2006</i>	<i>Score Brabantse Poort</i>	<i>Score Nijmegen 2010</i>
Rapportcijfer ondernemersklimaat	6.1	6.7	6.6
Rapportcijfer bedrijfsomgeving	7.0	6.7	7.1
Rapportcijfer deelaspecten			
- bereikbaarheid auto	7.5	7.5	7.2
- telecomfaciliteiten	7.2	7.0	7.2
- bereikbaarheid fiets	7.4	7.8	7.7
- onderhoud groenvoorzieningen	6.9	6.7	6.6
- representativiteit openbare ruimte	7.1	6.7	6.8
- samenwerking bedrijven	6.4	6.3	6.1
- onderhoud bestrating	7.3	6.7	6.7
- representativiteit panden	7.3	7.1	6.8
- bereikbaarheid bus	6.6	6.9	7.0
- bereikbaarheid vrachtverkeer	6.7	6.9	6.0
- nabijheid passantenstromen	6.4	6.0	6.0
- bereikbaarheid trein	7.0	7.2	6.5
Knelpunten bedrijfsomgeving	verkeersproblemen		
Rapportcijfer huisvesting	7.2	7.4	7.5
Rapportcijfer deelaspecten huisvesting:			
- huisvestingskosten	6.9	7.0	7.2
- vindbaarheid	6.7	6.6	6.5
- parkeren klanten	6.8	6.6	6.5
- representativiteit & kwaliteit gebouw	7.3	7.1	7.1
- laden en lossen	6.9	6.3	6.2
- parkeren medewerkers	6.7	6.7	6.1
- uitbreidingsmogelijkheden	5.2	5.5	5.2
Onveiligheidsgevoelens	41%	24%	21%
Wijziging huisvesting	29%	15%	8%

* respons 76 respondenten, gewogen: 246 vestigingen

5.4 De Grift

Tabel 5-4 Samenvatting De Grift*

<i>Thema</i>	<i>Score De Grift 2006</i>	<i>Score De Grift 2010</i>	<i>Score Nijmegen 2010</i>
Rapportcijfer ondernemersklimaat	5.7	6.5	6.6
Rapportcijfer bedrijfsomgeving	7.1	6.2	7.1
Rapportcijfer deelaspecten			
- bereikbaarheid auto	7.8	7.8	7.2
- telecomfaciliteiten	6.9	7.6	7.2
- bereikbaarheid fiets	7.2	7.0	7.7
- onderhoud groenvoorzieningen	5.9	5.8	6.6
- representativiteit openbare ruimte	6.2	7.0	6.8
- samenwerking bedrijven	6.6	6.8	6.1
- onderhoud bestrating	6.1	5.1	6.7
- representativiteit panden	7.1	7.1	6.8
- bereikbaarheid bus	5.8	5.9	7.0
- bereikbaarheid vrachtverkeer	8.0	7.7	6.0
- nabijheid passantenstromen	5.0	5.4	6.0
- bereikbaarheid trein	3.8	5.3	6.5
Knelpunten bedrijfsomgeving	verkeersproblemen, onderhoud en kwaliteit openbare ruimte		
Rapportcijfer huisvesting	7.5	7.8	7.5
Rapportcijfer deelaspecten huisvesting:			
- huisvestingskosten	6.4	7.1	7.2
- vindbaarheid	6.9	5.2	6.5
- parkeren klanten	7.9	7.0	6.5
- representativiteit & kwaliteit gebouw	7.3	5.8	7.1
- laden en lossen	7.7	6.6	6.2
- parkeren medewerkers	7.3	7.1	6.1
- uitbreidingsmogelijkheden	5.9	5.6	5.2
Onveiligheidsgevoelens	23%	13%	21%
Wijziging huisvesting	29%	10%	8%

* respons 22 respondenten, gewogen: 66 vestigingen

5.5 Heijendaal

Tabel 5-5 Samenvatting Heijendaal*

<i>Thema</i>	<i>Score Heijendaal 2006</i>	<i>Heijendaal 2010</i>	<i>Nijmegen 2010</i>
Rapportcijfer ondernemersklimaat	6.4	6.8	6.6
Rapportcijfer bedrijfsomgeving	7.1	7.5	7.1
Rapportcijfer deelaspecten bedrijfsomgeving:			
- bereikbaarheid auto	6.2	6.7	7.2
- telecomfaciliteiten	7.5	7.7	7.2
- bereikbaarheid fiets	7.7	7.8	7.7
- onderhoud groenvoorzieningen	6.6	7.0	6.6
- representativiteit openbare ruimte	6.8	7.2	6.8
- samenwerking bedrijven	6.5	6.7	6.1
- onderhoud bestrating	6.5	6.8	6.7
- representativiteit panden	7.0	7.6	6.8
- bereikbaarheid bus	7.2	7.8	7.0
- bereikbaarheid vrachtverkeer	6.2	6.1	6.0
- nabijheid passantenstromen	5.8	6.0	6.0
- bereikbaarheid trein	7.2	7.6	6.5
Knelpunten bedrijfsomgeving	verkeersproblemen		
Rapportcijfer huisvesting	7.4	7.7	7.5
Rapportcijfer deelaspecten huisvesting:			
- huisvestingskosten	6.2	6.8	7.2
- vindbaarheid	6.4	6.6	6.5
- parkeren klanten	6.0	6.4	6.5
- representativiteit & kwaliteit gebouw	7.0	7.5	7.1
- laden en lossen	6.4	6.0	6.2
- parkeren medewerkers	6.2	6.6	6.1
- uitbreidingsmogelijkheden	5.4	5.0	5.2
Onveiligheidsgevoelens	11%	6%	21%
Wijziging huisvesting	37%	12%	8%

* respons 67 respondenten, gewogen: 174 vestigingen

5.6 Omgeving stadsdeelcentrum Dukenburg

Tabel 5-6 Samenvatting SDC Dukenburg*

<i>Thema</i>	<i>Score omgeving SDC Dukenburg</i>	<i>Score omgeving SDC</i>	<i>Score Nijmegen 2010</i>
Rapportcijfer ondernemersklimaat	6.3	6.6	6.6
Rapportcijfer bedrijfsomgeving	6.2	6.6	7.1
Rapportcijfer deelaspecten bedrijfsomgeving:			
- bereikbaarheid auto	6.8	7.4	7.2
- telecomfaciliteiten	6.9	7.4	7.2
- bereikbaarheid fiets	7.1	7.2	7.7
- onderhoud groenvoorzieningen	6.1	6.2	6.6
- representativiteit openbare ruimte	6.1	6.6	6.8
- samenwerking bedrijven	5.6	6.5	6.1
- onderhoud bestrating	6.3	5.9	6.7
- representativiteit panden	6.7	6.8	6.8
- bereikbaarheid bus	7.6	8.0	7.0
- bereikbaarheid vrachtverkeer	6.4	6.2	6.0
- nabijheid passantenstromen	6.6	7.0	6.0
- bereikbaarheid trein	7.9	8.3	6.5
Knelpunten bedrijfsomgeving	kwaliteit en onderhoud openbare ruimte, parkeerproblemen, zwerfvuil		
Rapportcijfer huisvesting	6.8	7.5	7.5
Rapportcijfer deelaspecten huisvesting:			
- huisvestingskosten	6.9	6.9	7.2
- vindbaarheid	6.2	6.4	6.5
- parkeren klanten	7.0	6.5	6.5
- representativiteit & kwaliteit gebouw	6.4	7.1	7.1
- laden en lossen	6.1	6.2	6.2
- parkeren medewerkers	4.7	4.6	6.1
- uitbreidingsmogelijkheden	4.0	4.9	5.2
Onveiligheidsgevoelens	41%	51%	21%
Wijziging huisvesting	12%	3%	8%

* respons 35 respondenten, gewogen: 110 vestigingen

5.7 Omgeving Winkelsteeg

Tabel 5-7 Samenvatting omgeving Winkelsteeg*

<i>Thema</i>	<i>Score omg. Winkelsteeg 2006</i>	<i>Omg. Winkelsteeg 2010</i>	<i>Nijmegen 2010</i>
Rapportcijfer ondernemersklimaat	6.7	6.5	6.6
Rapportcijfer bedrijfsomgeving	6.7	6.8	7.1
Rapportcijfer deelaspecten bedrijfsomgeving:			
- bereikbaarheid auto	7.6	8.0	7.2
- telecomfaciliteiten	7.2	7.5	7.2
- bereikbaarheid fiets	7.5	7.2	7.7
- onderhoud groenvoorzieningen	6.7	6.7	6.6
- representativiteit openbare ruimte	6.5	6.7	6.8
- samenwerking bedrijven	6.1	6.8	6.1
- onderhoud bestrating	6.6	6.9	6.7
- representativiteit panden	6.6	6.7	6.8
- bereikbaarheid bus	7.0	6.8	7.0
- bereikbaarheid vrachtverkeer	7.0	7.6	6.0
- nabijheid passantenstromen	6.2	5.7	6.0
- bereikbaarheid trein	5.3	5.7	6.5
Knelpunten bedrijfsomgeving		verkeersproblemen, zwerfvuil	
Rapportcijfer huisvesting	7.1	7.4	7.5
Rapportcijfer deelaspecten huisvesting:			
- huisvestingskosten	7.1	6.9	7.2
- vindbaarheid	6.5	6.5	6.5
- parkeren klanten	7.1	7.5	6.5
- representativiteit & kwaliteit gebouw	6.6	7.8	7.1
- laden en lossen	6.7	6.9	6.2
- parkeren medewerkers	6.8	7.2	6.1
- uitbreidingsmogelijkheden	6.1	5.3	5.2
Onveiligheidsgevoelens	31%	36%	21%
Wijziging huisvesting	22%	6%	8%

* respons 36 respondenten, gewogen: 119 vestigingen

5.8 Omgeving Westkanaaldijk

Tabel 5-8 Samenvatting omgeving Westkanaaldijk*

<i>Thema</i>	<i>Score omgeving WK 2006</i>	<i>Omgeving WK 2010</i>	<i>Nijmegen 2010</i>
Rapportcijfer ondernemersklimaat	6.1	6.7	6.6
Rapportcijfer bedrijfsomgeving	6.5	6.9	7.1
Rapportcijfer deelaspecten bedrijfsomgeving:			
- bereikbaarheid auto	7.3	7.8	7.2
- telecomfaciliteiten	6.8	7.4	7.2
- bereikbaarheid fiets	6.7	7.4	7.7
- onderhoud groenvoorzieningen	6.7	6.9	6.6
- representativiteit openbare ruimte	6.4	6.9	6.8
- samenwerking bedrijven	6.5	6.7	6.1
- onderhoud bestrating	6.9	7.0	6.7
- representativiteit panden	6.6	6.9	6.8
- bereikbaarheid bus	5.7	5.7	7.0
- bereikbaarheid vrachtverkeer	6.9	7.3	6.0
- nabijheid passantenstromen	5.0	6.1	6.0
- bereikbaarheid trein	4.1	5.3	6.5
Knelpunten bedrijfsomgeving	milieuhinder andere bedrijven, zwerfvuil		
Rapportcijfer huisvesting	6.9	7.5	7.5
Rapportcijfer deelaspecten huisvesting:			
- huisvestingskosten	6.7	7.0	7.2
- vindbaarheid	7.0	7.3	6.5
- parkeren klanten	7.0	7.3	6.5
- representativiteit & kwaliteit gebouw	7.0	7.2	7.1
- laden en lossen	6.7	7.3	6.2
- parkeren medewerkers	6.8	7.0	6.1
- uitbreidingsmogelijkheden	5.1	6.0	5.2
Onveiligheidsgevoelens	28%	29%	21%
Wijziging huisvesting	22%	9%	8%

* respons 60 respondenten, gewogen: 190 vestigingen

5.9 Noord- en Oostkanaalhavens

Tabel 5-9 Samenvatting NOK*

<i>Thema</i>	<i>Score NOK 2006</i>	<i>NOK 2010</i>	<i>Nijmegen 2010</i>
Rapportcijfer ondernemersklimaat	6.3	6.4	6.6
Rapportcijfer bedrijfsomgeving	6.6	6.7	7.1
Rapportcijfer deelaspecten bedrijfsomgeving:			
- bereikbaarheid auto	7.6	7.6	7.2
- telecomfaciliteiten	7.4	7.3	7.2
- bereikbaarheid fiets	7.5	7.4	7.7
- onderhoud groenvoorzieningen	6.1	6.3	6.6
- representativiteit openbare ruimte	6.5	6.8	6.8
- samenwerking bedrijven	6.1	6.7	6.1
- onderhoud bestrating	6.7	6.9	6.7
- representativiteit panden	6.2	6.6	6.8
- bereikbaarheid bus	6.6	6.7	7.0
- bereikbaarheid vrachtverkeer	7.4	7.2	6.0
- nabijheid passantenstromen	5.0	5.1	6.0
- bereikbaarheid trein	5.2	5.4	6.5
Knelpunten bedrijfsomgeving	verkeersproblemen		
Rapportcijfer huisvesting	7.1	7.4	7.5
Rapportcijfer deelaspecten huisvesting:			
- huisvestingskosten	7.0	7.0	7.2
- vindbaarheid	6.7	6.7	6.5
- parkeren klanten	7.2	7.2	6.5
- representativiteit & kwaliteit gebouw	6.7	7.1	7.1
- laden en lossen	7.0	7.3	6.2
- parkeren medewerkers	7.1	7.1	6.1
- uitbreidingsmogelijkheden	5.1	4.7	5.2
Onveiligheidsgevoelens	29%	35%	21%
Wijziging huisvesting	34%	14%	8%

* respons 75 respondenten, gewogen: 231 vestigingen

5.10 Singelgebied

Tabel 5-10 Samenvatting singelgebied*

<i>Thema</i>	<i>Score Singelgebied 2006</i>	<i>Score Singelgebied 2010</i>	<i>Score Nijmegen 2010</i>
Rapportcijfer ondernemersklimaat	6.1	6.5	6.6
Rapportcijfer bedrijfsomgeving	7.1	7.4	7.1
Rapportcijfer deelaspecten bedrijfsomgeving:			
- bereikbaarheid auto	6.7	7.0	7.2
- telecomfaciliteiten	7.6	7.5	7.2
- bereikbaarheid fiets	8.0	7.7	7.7
- onderhoud groenvoorzieningen	7.0	6.7	6.6
- representativiteit openbare ruimte	6.8	7.0	6.8
- samenwerking bedrijven	5.7	6.0	6.1
- onderhoud bestrating	6.7	7.0	6.7
- representativiteit panden	7.2	7.5	6.8
- bereikbaarheid bus	6.9	7.2	7.0
- bereikbaarheid vrachtverkeer	5.6	5.5	6.0
- nabijheid passantenstromen	5.7	6.7	6.0
- bereikbaarheid trein	6.8	6.9	6.5
Knelpunten bedrijfsomgeving	parkeerproblemen		
Rapportcijfer huisvesting	7.7	7.9	7.5
Rapportcijfer deelaspecten huisvesting:			
- huisvestingskosten	6.7	7.2	7.2
- vindbaarheid	7.6	7.1	6.5
- parkeren klanten	6.0	5.6	6.5
- representativiteit & kwaliteit gebouw	7.8	7.9	7.1
- laden en lossen	5.7	5.0	6.2
- parkeren medewerkers	5.6	4.9	6.1
- uitbreidingsmogelijkheden	5.6	5.3	5.2
Onveiligheidsgevoelens	36%	16%	21%
Wijziging huisvesting	27%	5%	8%

* respons 68 respondenten, gewogen: 315 vestigingen

5.11 Stationsomgeving

Tabel 5-11 Samenvatting stationsomgeving*

<i>Thema</i>	<i>Score Stationsomgeving 2006</i>	<i>Stationsomgeving 2010</i>	<i>Nijmegen 2010</i>
Rapportcijfer ondernemersklimaat	5.9	6.5	6.6
Rapportcijfer bedrijfsomgeving	6.4	6.7	7.1
Rapportcijfer deelaspecten bedrijfsomgeving:			
- bereikbaarheid auto	6.2	7.1	7.2
- telecomfaciliteiten	7.2	7.3	7.2
- bereikbaarheid fiets	8.3	8.1	7.7
- onderhoud groenvoorzieningen	6.2	7.0	6.6
- representativiteit openbare ruimte	6.3	6.9	6.8
- samenwerking bedrijven	5.9	6.6	6.1
- onderhoud bestrating	6.4	7.1	6.7
- representativiteit panden	6.8	6.7	6.8
- bereikbaarheid bus	8.2	7.9	7.0
- bereikbaarheid vrachtverkeer	5.4	6.6	6.0
- nabijheid passantenstromen	6.8	6.5	6.0
- bereikbaarheid trein	8.6	8.4	6.5
Knelpunten bedrijfsomgeving	(sociale) veiligheid en criminaliteit, parkeerproblemen		
Rapportcijfer huisvesting	7.1	7.1	7.5
Rapportcijfer deelaspecten huisvesting:			
- huisvestingskosten	6.3	7.2	7.2
- vindbaarheid	6.7	6.6	6.5
- parkeren klanten	5.2	6.4	6.5
- representativiteit & kwaliteit gebouw	7.1	6.9	7.1
- laden en lossen	5.0	6.7	6.2
- parkeren medewerkers	5.0	6.3	6.1
- uitbreidingsmogelijkheden	4.1	5.5	5.2
Onveiligheidsgevoelens	61%	29%	21%
Wijziging huisvesting	35%	11%	8%

* respons 37 respondenten, gewogen: 148 vestigingen

5.12 Overig Nijmegen, verspreide locaties in de stad

Tabel 5-12 Samenvatting verspreide locaties*

<i>Thema</i>	<i>Score rest stad 2006</i>	<i>Rest stad 2010</i>	<i>Nijmegen 2010</i>
Rapportcijfer ondernemersklimaat	6.2	6.6	6.6
Rapportcijfer bedrijfsomgeving	6.9	7.3	7.1
Rapportcijfer deelaspecten bedrijfsomgeving:			
- bereikbaarheid auto	7.1	7.4	7.2
- telecomfaciliteiten	7.4	7.2	7.2
- bereikbaarheid fiets	7.7	7.8	7.7
- onderhoud groenvoorzieningen	6.4	6.7	6.6
- representativiteit openbare ruimte	6.6	6.7	6.8
- samenwerking bedrijven	5.8	6.0	6.1
- onderhoud bestrating	6.4	6.7	6.7
- representativiteit panden	6.6	6.8	6.8
- bereikbaarheid bus	7.0	6.9	7.0
- bereikbaarheid vrachtverkeer	5.8	5.7	6.0
- nabijheid passantenstromen	5.7	5.7	6.0
- bereikbaarheid trein	6.0	6.3	6.5
Knelpunten bedrijfsomgeving	-		
Rapportcijfer huisvesting	7.2	7.5	7.5
Rapportcijfer deelaspecten huisvesting:			
- huisvestingskosten	7.0	7.3	7.2
- vindbaarheid	6.3	6.5	6.5
- parkeren klanten	6.3	6.9	6.5
- representativiteit & kwaliteit gebouw	6.9	7.0	7.1
- laden en lossen	6.0	6.0	6.2
- parkeren medewerkers	6.1	6.5	6.1
- uitbreidingsmogelijkheden	4.6	5.1	5.2
Onveiligheidsgevoelens	19%	16%	21%
Wijziging huisvesting	21%	7%	8%

* respons 454 respondenten, gewogen: 6423 vestigingen

6 Bijlage

Gebruikte afkortingen

NOK: Noord- en Oostkanaalhavens

SDC: Stadsdeelcentrum

WK: Westkanaaldijk

Indeling en samenvoegingen bedrijfsactiviteiten

Goederen- en vracht georiënteerd:	productie, groothandel, opslag, vervoer, bouwbranche
Commercieel-consumentgericht:	detailhandel en reparatie, horeca, persoonlijke verzorging, dienstverlening, automobielbranche, recreatie en toerisme, sport en kunsten
Kantoren:	zakelijke dienstverlening, kantooractiviteiten
Verzorging, (semi-)overheid:	(para) medische zorg, praktijkuitoefening, onderwijs, (kinder)opvang, sociaal culturele voorzieningen, overheid, landbouw